Թ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5911 — ՇՈՒՆԵՍ 28/11 ՅՈՒԼԻՍ 1905 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 8 ՀԷՄՍԻԼ ԷՎՎԷԼ 1323 — Թ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5911

Նամակ եւ տարադրամ պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԱ, Գալատա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Gala, CONSTANTINOPLE

ՓԱՐԱ. 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գալատայ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 գր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունիւի, 145 գրուշի փուլը 100 գրուշի հաշուով։
Տպագիր Թղթատարի նախիկ բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ. 20

ՆՈՒԱԳ ԵՒՐԱՄԱՑՈՒԹԻՒՆ

Դպրոցական նիւթերու այս եղանակը, ուր վկայութիւններու բաշխում եւ մրցանակաբաշխութիւն իրարու կը յաջորդեն, լուսաւոր ելիք կը ներկայացնէ քիչ մը ալ խօսիլ նուագին ու երաժշտութեան կարգած դերին վրայ՝ կերպարական յարկերատակ, որ կերպով մը մաս կը կազմէ դպրոցական առաջադիմութեան։

Արդարեւ, եկ տղոներու եւ դասարաններու օդի մաքրութիւնը, դրամագլխաններուն մը, պատուհաններուն լուսաւորութիւնը ուրիշ կարգ մը պարագաներ հեղգնէ աւելորդութեան կ'ասնուին մեր մէջ, իրենցներու եւ մանաւանդ դասախօսներու կոչմէ, իրարու անհրաժեշտ պահաններ ալեկոծներուն մարմնական առողջութեան ու զարգացմանը, ասոնց մէնմիշտ եռաջը կուգայ՝ ազգ միայ թարմ, զուարթ, կայուն պահելու աղը, որուն կարելի է գտնացում տալ՝ անոնց երաժշտութիւն ու նուագ սորվելով, ուսմանց, լեզուներու եւ գիտութեանց հետ մէկտեղ։ Կարգ մը երկու վարժարաններ իրենց բակերուն մէջ գաղնակի դաս ունին, ազգիկներուն հար միայն, եւ այն ալ յուսալուածակն հարամով, որ սեռակ մը պիտանք է՝ արեկնիկի ծնողաց դաստակներուն յուսալ։ Մեր չեղալ ուզածը այդ բացառութիւնը չէ, այլ ընդհանուր գիտցիով նուագի դասերու հասատատմը մանչերուն եւ աղջիկներուն համար հաւասարապէս։

Ամէն ազգ ալնակ չի կրնար ունենալ իր առնը մէջ, հնարաւոր անօգտ ու ուեւորդ յոչնութիւն մը պիտի ըլլայ զանոնք դասնակարութեամբ դրաստանելը։ բայց եթէ վերջապէս մէջ դաշնակ կը գտնուի — եւ պէտք է որ գտնուի — աշակերտ ու աշակերտուհի կերնան խմբերգութիւններ կազմել, այդ երաժշտական գործին չուրջը հաւաքուելով երգչաղ ժամերու, երաժշտութեան թեթեւ ունկնալուր եղանակները նուագելու,—ինչոր, ընենք անցողաբար արդեւք չէ անանկ ընտրեալ խումբի մը եկեղեցական երաժշտութեան դասերու ալ հետեւելու եւ եկեղեցիին մէջ դպրութիւն ընելու, եթէ հակում ունի առ այդ։ Բայց, ընդհանուր կերպով, ամէն դպրոցական իրարժամանցի բաժին մասնակցութիւն ունենալու է երգեցողութեան դասին։

Գալով բուն իկ հնարագիտութեան, ցաւերեալ, մանաւանդ կան որոնք երաժշտական ասուղ գործիներ չեն եւ նիւթական ամէնէն հնաստ վիճակի տեր ծնողաց քակներուն մատչելի։ Բանի մը կրթական հասատութիւններ ընդունած են ցաւերեալ եւ մասնաւորի դասատանութիւնը ու իրենց որ տարուան հանդէսներուն մէջ ալ ցուցին անոնց պրդիւնքները։

Ոմանք այնպէս կը մտածեն թէ նուագի դասը ստացուրի կամ հրապարակի տարբ մը է միայն, բարբարոս անպէտ։ Աղքատիկ դպրոցներուն համար այս առարկութեան պէտք իսկ կայ, քանի որ անոնց վարիչներուն միտքն իսկ չանցներ առանկ դաս մը հատատանալ։ իսկ նիւթական լուսաւոր վիճակ մը ունեցող վարժարաններուն համար, ընդհանրապէս. անպէտ ըլլալ դառ՝ անհրաժեշտ իսկ է։

Առանձ մը մարթեթերը չատ կը գերբերեն, առաջնահակաս սեռակէտով, մարմնամարզի օգտակարութեան վրայ դպրոցներուն մէջ, այնպէս որ բաւական ընդհանրացաւ անիկա։ Կ'տրժէ նմանապէս կարեւորութիւն տալ երաժշտութեան եւ նուագածութեան, որոնք մասաղ ճաշակները կը կրթեն, կ'ազնուացնեն ազգ միտքն ու հոգին զատրթ կը պահեն, նպատակով հոգւոյ ու մարքով առողջ սերունդի մը պատրաստութեան։ Այդ դասին համար լաւագոյնս դրամը պարապ տեղը ծախսուած դրամ մը չէ՛ բնաւ, թէ դպրոցներու սնուցիչն եւ թէ ծնողներու կողմէ։

Նուագն ու երաժշտութիւնը ի՛նչ արպատրութիւն որ կը գործեն հասուկ մարդոց վրայ, քանէ՛ի կամ ընտանեկան երեկոյթներու մէջ, անկէ չատ աւելի կոչդուրիչ ներգործութիւն կ'ընեն պատանիներու եւ դեռատի աղջիկներու վրայ, մանաւանդ երբ անոնց դասերուն մասնակցին անոնք։

Արդէն բաւական ընդհանրացած է այս սկզբունքը, եւ փափաքելի էր որ դպրոցական վերամուտին անմատն մնացող վարժարաններն ալ հետեւէին այս գեղեցիկ օրինակին, որուն համար նիւթական մեծ զոհաղութիւն մը ալ չի պահանջուիր։

ՄԻԱՄԻՏ ԽՕՍՔԵՐ

ԱՐՄԱՇԻ ՄԷՋ

Ապահովաբար, վարդապետներու ձեռնադրութիւնը տեսնելու համար չէր որ յանձն առի այդ ճամբորդութիւնը, Աստրազարէն մինչեւ Արմաշ։

Բայց վերջապէս, մարդ ո՛ւրեմի ալ անարարեր ըլլայ, երբեմ պիտի ուզէ ճանչնալ այդ Արմաշը, որ գոնէ տարին տասը տարբեր տեսարան կը ներկայացուի, այդ Արմաշը ուր ամէն բան նշանաւոր է, սակայն չեմ գիտեր ուրկէ, յանգելու համար լուսարար Աղվիկ-Մինասին...։

Ու առաւօտուն կանուխ, չատ կանուխ, երբ ուրիշներ, արդարներու քունը կը քնանան, հակառակ արդար ըլլալն փարատներով հեռու գանուելնուն, մենք, ես ու բարեկամս, դոր ներկայացնելու պէտք չեմ դրեր, կը ճանչուինք։ մեր քովի ի՛ր ինանք, վեր կը նեստինք, բացագանչութիւններ կ'արձակենք, մեկ խօսքով կը չարչարուինք։ «Հայրէ»ին մէջ, որ մեզ Արմաշ կը տանի, եւ որուն կառապանն ալ կը քնանայ։

Հազիւ քաղաքէն դուրս եկած, կը կորս ունինք։ կամ աւելի ճիշդը կը թաղուինք մառախուղին մէջ, ոնքան թանձր, որ քայլ մը անդին կարելի չէ տեսնել, մինչ խանութներն ալ վերեն անձրեւի պէս կը մաղուին։ Բայց, կարելի չէ պարապ կենալ, հագնիլով պարտաւորած ուսելիքները կ'ելնեն անդուդները։ ըստ ամենայնոյն ըսել կ'ուզեմ. սիկառները կը վառեն, ու խօսակցութեան կծիկը կը քաշուի։

Բարեկամս, եթէ վարդապետ չէ, կրնամ ըսել որ չատ ալ պակաս չէ։ Արմաշցի մը չափ կը ճանչնայ տեր ըսկիզբներուն, ոնքան չատ գրած, եկած, կեցած է։ մէկ խօսքով հաւ-ուտող մը ըլլալու ամէն հանգամանք կայ վրան։ ու կը սիրի, պաշտպանութիւնը իր քիզն, իր գազափարն, ու կը մտնէ մարտաման հաշիւներու մէջ։

Ու երբ քիչ մը եռաջ կանգ կ'առնենք, որմարան տեսնելով չենքի մը առջեւ, խնամութիւնը չատ դալի եղած է վրանը։ գրեթէ թաց հագուստներ, որ՝ վառարանի մը դոյութիւնը, մեզ իրեն պիտի քաշէր։ Ի՛ն, ի՛նչ ընենք, չկայ եղեր։ ճարպիկութիւնը կը կայանայ վառարանը ներս փնտրելուն։ ու քանաքի գաւառները կը պարարուին։ Թուշանճան էֆէնտին չմոռնա՛յ...։

Ճամբան իր խրատուրքս տեղեւովը, կ'ուզեր անգամ մը ալ տեղմել տեղս ձեռքը։

—Վա՜ղը, կը տեսնուինք, ըսաւ տիկին Բոլինա Պէրնէթ, խօսքը ուղղելով տեղակալին։

—Այո՛, վաղը, տիկին պատասխանեց ձեռքը Հապշն։ Այո՛... վաղը... անպատճառ։

—Բայց եթէ ուշանաք...

—Պէտք է համբերութեամբ սպասել, ըսաւ տեղակալը, որովհետեւ այս մութ գիշերուան մէջ հարուածումի հարիւրը գտնելէ յետոյ, ուր կրնայ կամ մը տեսնուիլ — օրինակի համար այն պարագային երբ մօտցած ըլլանք նոր Վառատանի ծայրերը — անհրաժեշտ է ճշդել մեր դիրքը՝ լոյս ալքով։ Թերեւս այս հանգամանքը քանիցս ժամ տուէ։ Բայց եթէ կարենանք Միւլեր հրատարակը հա՛ւ կէս գիշերին տալ, այն տեղն կարող պիտի ըլլանք վազը իրենցմէ դառնալ ամրոց։ Ուրեմն համբերցէք, տիկին, եւ հաւատացէք որ պարապ տեղը չէ որ վառնէ դ'ենթարկենք ինքնքնիս։

—Իսկ եթէ վաղը, վազայլորդ օրը չվերադառնա՞ք, հարցուց տիկին Բոլինա Պէրնէթ։

—Այն տեղն կը կասէք թէ չպիտի կրնանք վերադառնալ ալ եւս, պատասխանեց Ճէորջը Հապշն պարզապէս։

Դուռը բացուեցաւ եւ տիկին Բոլինա Պէրնէթ գոցեց զայն տեղակալ Հապշնի եւ լիանապան Լանկի վրայ։ Ցեռայ, մտահոգ եւ մտախոհ, իր սենեակը գնաց, ուր իրեն կը սպասէր Մէնա։

Վերջալուսադին տարտամ նշոյլ մը ծփուած էր դղեակին վրայ։ Լուսինը, առջի օրուընէ ի վեր նոր երեւիլ սկսած, երկնակամարին վրայ չէր երեւար, ու գիշերը աղջամուղջի մէջ թաղուած էր։ Բայց մթութիւնը քանի մը ժամ միայն պիտի տեւէր։ Այդ պատճառն իրենց ճամբան քալելու չափ իսկ նշոյլ կար։

Ի՞նչ հով եւ ի՞նչ անձրեւ։

Տեղակալ Հապշն եւ իր ընկերը անթափանց կօշիկներ եւ մամլոյճ վերարկուներ հագած էին, լաւ մը սեղմուած մէջքերնուն վրայ։ Կնգուղը ամրացուած մէջքերնուն վրայ։ Գլուխնին գլխարկներ։ Ամէն ինչ ոնոր ամրացուած էր, որպէսզի ոնոր ամէն տեղ, ու այնքան ուշադրութիւն կ'ընենք վրայ չինելու համար, որ չեմ կրնար դիտել չորս բոլորս։ Ճիշդը ըսելով, ուխտի գացող մը քիչի մը ալ չարչարուելու է։

Կը տեսնեմ որ այս ընթացքով, քանի մը սիւնակ պիտի լեցնեմ, մի միայն ճամբու նկարագրութիւնովը, ինչ որ ա՛ւ իմ գործս է։ գաղ, ալ ալ ընթերցողներու։

Կարճ խօսինք, լեռներ, տնառներ, գիւղեր, հեղեղեալ, կը պարզուէին մեր աչքին ու կ'տեսնուէին, տեղի տալու համար ուրիշներու, մինչեւ որ, Արմաշը, հեռուէն, ոգաու երեւիր։

Ալ անիկ եռաքը տենդոտ կը դառնայ մարդ, կ'երթաս ու կ'երթաս, եւ դեռ հոն է ան, դուն ալ կարծես քու տեղդ ես։ կառապանին քշելու պատուէր մը կուտանք, որուն կը պատասխանէ գլխի շարժումներով։ շարժումներ, որոնք հաւանութիւն չեն նշանակեր, արդէնքը ըլլալով կառքին ցնցումներուն։

Հերիւնաւոր արտերը հեղեղեալ կը չատնան ըլլաներու կողերուն վրայ, ցանուած ու հերկուած տեղերը աչքի կը զարնեն իրենց կանոնաւոր ձեւերով։ Կը տեսնուի որ հոս երեսի վրայ ձգուած չէ։ Հովիւներ կ'ելլեն դէմերիս, ու կեանքս մէջ առաջին անգամ ըլլալով, կը տեսնեմ հովիւին որդիք նուագելը, մինչ տակաւին ազգ, քան հոս շարժութիւնն գրած էի, հովիւին կեանքը նկարագրող...։

Հիմակ ալ խօսքը կը դառնայ Արմաշցիներուն, այսինքն գիւղացիներուն վրայ։ հոս, այսինքն սա Իգմիի չրջանները, ամէն մարդ d'accord է, գովեստը ընելու Արմաշցիներու։ ոքանչելի մարդիկ չիսակէ, որոնք առանց Թրանվալ գացած ըլլալու, ասկիի տեղն ու. նին, չեն քաշուիր հարը քան փարալի ծախել մեկ հուկիրը, ու եթէ չնուանիս օխան չորս դրուշի կամ գնելու, ոնօրի մնալը ալքդ ա...։

Դարձեալ մարդիկ, ի՞նչ կրնաս ըսել։ կը բերեն Աստրազարի մէջ, չրս հինգ ժամուան ճամբայ կարելիին հեռու, վառեալ վարուան փարալի կուտան ու ծանեալը ուրիշ փարալի ծախած տանին։ Նոյնիսկ ամենամեծը ըրած ըլլալ կը կարծեն։ Այսպէս գիւղին մէջ օտարականը օրհասելին կը նայի, իսկ չկերցած տանիներ, խօսք մէկ ըրածի պէս, բան չեն ծախեր ու ոնօրի կը ձգեն։

Ու այս մտածումներով մէջքս կանխապաշարուած, ամէն բան ոգեղ կ'երեւ։ լեռները, գաղրելի ոգառաւորութիւնով ու մարկութիւնով, դեւերը նոյնպէս կենդանիներ ու աղջիկները, մանաւանդ մարդիկը, որոնք չեղանակի մարդուն աչքին մէջը կը նային, կարծես ըսել ուզեն.

—Ոնօրի՞ եք, չատ ոգեղ, մենք ալ սա կը փնտռենք։ հուկիրը քառասուն փարալ է, կարը հինգ դրշ.։ ան ալ ձեր «խաթեր» համար...։

Ու տակաւին չորս բոլորս դիտելու տարի իսկ չունեցած, կառքերիս կանգ կ'առնէ վանքին չենքին քովի մը քալ անդին, վար կը ցատկենք, ընդարմացած անդամներուն մէկ քանի ցնցում կուտանք ու առաջնորդ զգայութիւնը ունենալով վրանիս, կ'ուզղուինք եկեղեցի։

Հոս ալ անակնկալներ ծայր կուտան. երեւակայած կամ աւելի ճիշդը լսած բարեմաղթանս տեղ՝ հոգիս հարիւր հոգի կը գտնեմ ու հիմակ կ'անդրադառնամ՝ որ կառապանի ճարպիկութիւնն է եղեր առիկա, ուրդ դին պահանջելու համար։

Դուրս կը նետուինք ժամէն, չորս բոլորնիս տեսնելու եւ ոգառ լուսէ մը առնելու համար։ երբ կը դիտեցինք վանքին քովը կամ պարտէզը տեսուղեան ու ժգոյն պատանիներու, դպրեվանքցիներուն, ուսանողներուն կը հանդիպինք, որոնք եկեղեցի կ'ուղղուին։

Ի՞նչ խելք, կը մտածեմ, բերել թխմել հոս այս աղաքը. գլուխ՝ին ուսեցնել չեմ գիտեր ինչերով, մէկ խօսքով վարդապետ պատրաստել։ Ու կը խորհիմ թէ Արմաշը իր ամբողջութեամբը սքանչելի երկրագործական վարժարան մը կրնայ ըլլալ։

Ալ ասելի թափով կը փարիմ այդ գաղափարին, ի տես այդ նիներ, աղաղուն, ամգոյն աղոյը, որոնց դէմքերուն վրայ չատ մը բաներ նկարուած են, որոնք արեւէ, օդէ, գետնէ զուրկ այդ չենքին մէջ թխմուած են, ալեարջը չեն ճանչնար, ու վաղը մրուս օր ալ։ պիտի ելլեն ժողովուրդը հովանալու, երդում ընելու ու չսայթաքելու, չեղծանելու ու բարոյական հակառակ չչարժելու։ Բայց ասոնց չեմ ունենար մէկ խեղդիով զբաղելու. քիչ մը եռաքը ուրիշ տեսարան մը կը պարզուի ալքիս. Թափօրն է որ եկեղեցի կ'իջնէ, ու հիմակ ասնդուխին վրայ կայնած, ամէն մարդ ճիգ մը ունի երեւալու, ելլելու, իր դասարկ եռը ցուցադրելու, ու կը մտածեմ որ հաւասարելի մը համար, որ մտածելու քիչ մը կարդալութիւն ունի, այդ տեսարանը ո՞րքան կը վնասէ, լուսանկարչին օպտիքիվը պէտք էր խնայել։ հակառակ պարագային՝ խնայել մուտ մը գտնուելու էր։

Չէ՛, այսօր բոլոր տարօրինակութիւնները խօսք մեկ ըրած են, իրենց հանդիսաւոր անցքը կատարելու։ Պահարանին մէջ ուրիշ բան, վարդապետ մը հակայ փարով, վեղար ի գլուխ կը սպասուրէ ուխտաւորներու, տեսնելու կը բերէ, դիմացինին բարեւ կը կենայ, չեմ գիտեր ի՞նչ կ'ըսէ. մեկ խօսքով հարուստ ուխտաւորի հանդէպ բանելիք ընթացք մը որ բնաւ չարդարանար։

Բայց հիմակ, ելեր բան մը գրէ, ոնկ քննադատելի կեա մը մտանիչ, միտքանները ամէնն ալ իրար կ'ունցնէն, արժանապատուութիւն, հաւասք, եկեղեցի, ամէնն ալ իրար կը խառնեն, եւ տակայն, իրենք իրենց դիրքը չեն կրնար պահել։

Բայց խստավանելիք որ առանկ բաներ, մանաւանդ ոնօրի փարոնց բնաւ մարկ չեն ըլլաներ, եւ որվհետեւ միտք չունինք ասոր ներկայանալով, վանքին հաշուոյն փարերնիս կլացնելու, մեր գլխուն ճարը կը նայինք։

Դարձեալ անակնկալ, հակառակ Արմաշցիներուն համբաւեալ անհիւրասիրութեան, բարեկամի մը առաջնորդութեամբ ուան մը կ'երթանք ու պատուական ճաշ մը կ'ընենք։

Դարձեալ վանք կուգանք. եկեղեցիի արարողութիւնէն դուրս, արարողութիւնները կարեւորը խոհանոցին մէջ կը դառնայ. գառներ, ոչխարներ կը մորթուին, որվհետեւ մէ գիտե, չորս հարիւրն եկած քանի՝ հոգի փարերնին պիտի կլացնեն, ու միտքս կուգայ առաջն հանդիսաւոր եղած մեկ դէպքս. մարդ մը, ծայր ասիական ազգաց, եւ որ այդ ամէնուն վրայ վեց ժամ քալած ըլլալու լոգնութիւնն ալ ուներ տարբերան վրայ, առանց չեր մը հարի երես տեսնելու, ճամբուեցաւ վանքին խոհանոցն, որվհետեւ հայր չեմ գիտեր ի՞նչն ասմամակ մը չանէր։ վանք ըստդ մժղուկներն իսկ քաշելու է։

* * *

Ի՞նչպէս անցուցինք օրերիս. հիմակ որ երեկուան եղեր է, ես ալ չեմ գիտեր. պատեցանք, հոս գացինք, հոն գացինք, պարտէզներու մէջ թափառեցանք, ուր նարէն ասանկիները ծայր տուին. «Տարածեալ»ն երգով երեք դեռատի աղջիկներ՝ հովիւ քանի քալ հեռու, դիմովի բերեր թափթփուած խաղեր։ Պարթիզակցի հուսատացեալ ուխտաւորին քովիս կը ցուցամէ մը, որ գրաղի ու թըղթակցի հանդամանք մը կուտայ իրեն, ոնոր եկեղեցի կ'ուղղուին։

—Իսկ ինչ՞ է Պարթիզակցի՞ ասոնք, հոն ուր կը վերջանար բլուրներուն խարիսխը, հոն ուր ատփարակ գետինը, առանց ա եւ է ցցուածքի եւ առանց ծառի, ծովու քամիին ենթակայ էր, պահ մը կանգ առին։

—Քիչ մը դժնդակ պիտի ըլլայ տիկս, պատաց Հապշն, լիանապանի սանդն է վար խօսելով։

—Այո՛ հոգիս եւ անձրեւը պիտի մարտանին մեզ, պատասխանեց լիանապան Լանկ։

—Կը վախնամ որ կարկուտ ալ խառնուի անոնց, ըսաւ տեղակալը։

—Խորաբնկեցէն նուազ ազեռալի պիտի ըլլայ, լարեց լիանապանը փիլիսոփայօրէն։ Այդ, տեղակալ, երկուքս ալ խորաբնկեցի մէջէն անցած ենք։ Ուրեմն, օ՛ն լատաջ, կարին գինուորս։

—Ինչ՞, Պարթիզակցի՞ են, կը լսէ ուրիշ մը, այդ խուզէ Պարթիզակցիի խաղ է, կ'ուելլեն քիչ մը առնուած...։

Պարթիզակցի կամ Աստրազարցի, ոնրա՛ հոգ, երանելի մարդիկ գամելը կ'երգեն, կը փառաբանեն, կը պատան ու կը կանչեն։

Ու արդէն կեանքի գազանիքն ալ ատոր մէջը չէ՛. ի՞նչ հարկ այնքան նաղաղչութեան, երբ արդէն վերջաւորութիւնը ապահով է. անոնք կ'երգեն, կը պատան, կը կանչեն, եւ երբ հասնինք քաղաք, անոնք մեզմէ նուազ լոգնած պիտի ըլլան ու նուազ ատատած. երանի՞ ատանց որ կրնան «գամէլչի խաղ» երգել. առկէ աւելի խարանի փիլիսոփայութիւն մը տեսած չեմ բնաւ։

Մ. ԵՐԼՅՑԵԱՆ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ՝ ՎԱՐԺՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ

Ա.

ԱՂՋԱՆՑ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԱՆ ՎՐԱՅ

Մասնաւոր հանգամանք կը հրատարակենք Արեւելքի մէջ ազգիկոց դասարանութեան վերաբերեալ յաղագսներու շարք մը, զոր դեռատա օրերդ մը յանձն առած է դրկել հանգիստ Ամբագրութեան, քաղելով անկէն ազ Մէնթրլեան «Դասարանութիւն եւ Բարոյական» անուն գրքէն։

* *

Ցաղց կրթութիւնը դժուար, հմտութիւնն եւ չատ ժամանակի կարօտ գործ մըն է։ Եթէ կ'ուզուի միայն անոնց ծանօթութիւնը ճանչնալ, բաւական է օրուան մէջ քանի մը ժամ կերթալ, եւ նոյն իսկ մեծ անխոնջութիւն է աւելի երկարօրէն ծանրաբեռնել անոնց միտքը։ Իսկ եթէ կ'ուզուի ազգ բանականութիւնը կազմակերպել, անոնց սիրտը խրախուսել, անոնց խելքը բացել բացնել, անոնց չար հակումները ջնջել. մէկ խօսքով՝ անոնց սորվեցնել առաքինութիւնը ընտրել եւ սիրել զայն, միշտ ուշադիր եղած կայ, եւ ամէն տեսակ ուրիշներ կը պատահին։ Դասախօսները միշտ կարեւոր են անոնց զրօսանքին՝ ուրիշ տեսակ անոնց դասերուն համար, եւ երբեք կարելի չէ առանձին թողուլ զանոնք, առանց վնասը մեծ առաջ բերելու։

Բայց դասախօսութեան մէջ ուրիշ ամէն պաշտօնէ աւելի պէտք է ինքզինքը բոլորովին մատնել, կամ գոնէ եթէ քիչ մը պարծենալ ուզէ մարդ, պէտք է ապատել այդ պարծանքին՝ յոլովութիւնն ալ ոչ միայն, եւ այս ժամանակամիջոցին՝ ամէնէն աւելի միջոցները գործածել նոյն պարծանքին հասնելու համար։ Ինքզինքը մատնելուն նշանակութիւնը սա է. ինքզինքը լսելի ընել տալ եւ համգել։ Պէտք է ի բաց թողուլ պարտաճաքասութիւնը որ կրնայ ունկնդիրներուն զգացումը դրաւել միայն. պէտք է հանաչ ազգ հոս տալ պարագայի մը մէջ կատակ իսկ ընել, եւ ինքզինքը սիրեցնել՝ անոնց վրայ ազդեցութիւն ունենալու համար, ուրկէ կրնան օգտակար քաղել։ Բայց պէտք է չմոռնալ ի գլուխ դրուած միջոցներուն մէջ, ինքզինքը սիրել տալու համար. միայն բաւական միջոցները եւ ուղիղ դիտումները կը լաղդեն։

Պէտք նուազ հետաքրքրել ալ անոնց միտքը խրախուսելու քան թէ անոնց բաւականութիւնը կազմակերպելու։ այս եւ զանազան արդարեւ նուազ ցոյց կուտայ դասախօսակարգերուն հմտութիւնը ու ճարտարութիւնը։ դեռատա ազգիկ մը որ հազար բան գիտէ սիրնուց, աւելի կը փայլի ընկերութեան մէջ եւ աւելի դասաւորութեան մէջ։

Անտաքին հարուածին ծայրը հասած, հոն ուր կը վերջանար բլուրներուն խարիսխը, հոն ուր ատփարակ գետինը, առանց ա եւ է ցցուածքի եւ առանց ծառի, ծովու քամիին ենթակայ էր, պահ մը կանգ առին։

—Քիչ մը դժնդակ պիտի ըլլայ տիկս, պատաց Հապշն, լիանապանի սանդն է վար խօսելով։

—Այո՛ հոգիս եւ անձրեւը պիտի մարտանին մեզ, պատասխանեց լիանապան Լանկ։

—Կը վախնամ որ կարկուտ ալ խառնուի անոնց, ըսաւ տեղակալը։

—Խորաբնկեցէն նուազ ազեռալի պիտի ըլլայ, լարեց լիանապանը փիլիսոփայօրէն։ Այդ, տեղակալ, երկուքս ալ խորաբնկեցի մէջէն անցած ենք։ Ուրեմն, օ՛ն լատաջ, կարին գինուորս։

—Օ՛ն լատաջ, կարին գինուորս։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒԵԼԻՈՐԻԹԻՒՆ 114

ՔՔԲԼ ՔԷՔՑ

ԴԷՊԻ
Մուրցակներուն Երկիրը

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԿԱԿ ՄԸ ԵՒ ԱՂԱՂԱԿ ՄԸ

Ժամը ութին, ըստ սովորութեանը, հրապարակային աղօթք կատարուեցաւ, լամբարները մարուեցան եւ ընդհանուր ամէնոք իր անկողինը գնաց։

Երբ ամենքն ալ պառկեցան, տեղակալ Հապշն եւ լիանապան Լանկ անշշուկ անցան ամարի սրահէն եւ նրբանցք մտան։ Հոն դառնալ տիկին Բոլինա Պէրնէթը։ որ վառնէ կ'ենթարկենք ինքզինքնիս։

—Ինչ՞ կայ, հարցուց տիկին Բոլինա Պէրնէթ։

—Այն տեղն կը կասէք թէ չպիտի կրնանք վերադառնալ ալ եւս, պատասխանեց Ճէորջը Հապշն պարզապէս։

Դուռը բացուեցաւ եւ տիկին Բոլինա Պէրնէթ գոցեց զայն տեղակալ Հապշնի եւ լիանապան Լանկի վրայ։ Ցեռայ, մտահոգ եւ մտախոհ, իր սենեակը գնաց, ուր իրեն կը սպասէր Մէնա։

Վերջալուսադին տարտամ նշոյլ մը ծփուած էր դղեակին վրայ։ Լուսինը, առջի օրուընէ ի վեր նոր երեւիլ սկսած, երկնակամարին վրայ չէր երեւար, ու գիշերը աղջամուղջի մէջ թաղուած էր։ Բայց մթութիւնը քանի մը ժամ միայն պիտի տեւէր։ Այդ պատճառն իրենց ճամբան քալելու չափ իսկ նշոյլ կար։

Ի՞նչ հով եւ ի՞նչ անձրեւ։

Տեղակալ Հապշն եւ իր ընկերը անթափանց կօշիկներ եւ մամլոյճ վերարկուներ հագած էին, լաւ մը սեղմուած մէջքերնուն վրայ։ Կնգուղը ամրացուած մէջքերնուն վրայ։ Գլուխնին գլխարկներ։ Ամէն ինչ ոնոր ամրացուած էր, որպէսզի ոնոր ամէն տեղ իր ներկայացուցիչը կ'ունենայ, նոյն իսկ Արմաշի պէս տեղ մը, որ ծովին երեսէն 4-500 մէթր բարձր է կ'ըսեն։

Տպաւորութիւնները այնքան լոգորդաբան եւ արագ եղած են որ, սա իրիկնապահուն, երբ կառապանը մեզ կը հրաւիրէ առաւաւանքի վայրը, կառքը, ինքնիրենս կը հարցնեմ թէ ի՞նչ ըրած եղայ այսօր, ու գաղափարը կ'ունենամ մէկ մը ալեւոր հարցնելու հարցնողներուն։

Հան են, տնչուած սենեակի մը մէջ լարան ալ, affairé երեւալով, ու իրենց աշխատութիւնը մէջ երկարդուած աղջիկ-Մինասն, որուն իրենք, գովելի տամբութեամբ (!) մը, եղբայր-Մինաս կ'ըսեն։

Ինքզինքնիս կը ներկայացնենք իրարու, ու կը սիրենք խօսակցել հոն ծանօթներու պէս. բայց չենք կրնար չատնսիլ։ երեկոյեան կոչնակը արդէն զարկած է, ու իրենք ալ կը պատրաստուին. վեղար պիտի ասնեն այս իրիկուն։ Զմեկնած, նորընծաներն մէկը, տիպ մը կը պատրաստ ինքզինքնիս մէկը, ամէն բան ինքնաբերաբար։ Ամէն ինչ ոնոր ամրացուած է։ Ամէն ինչ ոնոր ամրացուած է։

Մեր տաղուէն կառք մը կ'երթայ, ամէն ինքնուրեան խաղալիկ եղող նուագի մը պէս տատանելով, ոստոստելով, ելլելով ու իջնելով։ մէկնիները անհոգ, ամարբեր, կ'երգեն, ու գիտէք ի՞նչ է երգածնին։ երգ մը, որուն մէջ լանկերգը տա է. «Հէ՛, կիսի տատմա՛, տատմա՛, տատմա՛...» կամ «Հէ՛ կիսի գոմէ՛, գոմէ՛, գոմէ՛...»։

—Հարկաւ, այսինչներն են, կ'ըսէ քնկերս։

—Չէ՛, Պարթիզակցի՞ են, կը լսէ ուրիշ մը, այդ խաղը Պարթիզակցիի խաղ է, կ'ուելլեն քիչ մը առնուած...։

Պարթիզակցի կամ Աստրազարցի, ոնրա՛ հոգ, երանելի մարդիկ գամելը կ'երգեն, կը փառաբանեն, կը պատան ու կը կանչեն։

Ու արդէն կեանքի գազանիքն ալ ատոր մէջը չէ՛. ի՞նչ հարկ այնքան նաղաղչութեան, երբ արդէն վերջաւորութիւնը ապահով է. անոնք կ'երգեն, կը պատան, կը կանչեն, եւ երբ հասնինք քաղաք, անոնք մեզմէ նուազ լոգնած պիտի ըլլան ու նուազ ատատած. երանի՞ ատանց որ կրնան «գամէլչի խաղ» երգել. առկէ աւելի խարանի փիլիսոփայութիւն մը տեսած չեմ բնաւ։

Մ. ԵՐԼՅՑԵԱՆ

հանութիւն կը պատճառէ իր մերձաւորներուն՝ քան թէ այն ազնիւ սրտի դիտաւորութիւնը միայն կազմելու խնամք ստացած է, որ համեստ է եւ խոնհ, եւ երբեք իր խելքը ցոյց տալու չի ձգտիր։

Պէտք է երբեմն թաղել որ անոնք իրենց ուղածը ընեն, ճանչնալու համար իրենց դիտաւորները, որպէսզի նաւալ համար անոնց ինչ տարբերութիւն որ կայ չարին եւ բարիին միջեւ, եւ այն ամէնը որ կը համարուի անհեռանալ, եւ նոր անոնց ամէն ինչ որ կը վերաբերի այս վերջին տեսակին։

Անհեռանալ բաներ ընելով կը հասկնամ իրենց լրջնալ, օրինակի համար, ընկերուհի մը փոխանակ ուրիշի մը, պատայտ մը դնելի ի տեղ ինչ կողմ փոխանակ ուրիշ կողմի մը, խաղ մը, եւ հոգալ ուրիշ ոչինչ բաներ, ի բաց տեսալ այն պարտականները որ անոնցմէ հեռուստ թիւններ կրնան ունենալ։ Ընկերուհի մը կրնայ վնասակար ըլլալ, պատայտ մը կրնայ անպատեհութիւն ունենալ, կրնայ խաղ մը լրտիր ժամանակի խաղ չըլլալ։ բայց դ'ուզեմ որ զլանան անոնց պատճառը քանի, որպէսի որ քանոնակոնութիւնը կը ներէ, չանան նաեւ շատ անդամ անոնց ուշադիր հանանիլ, որպէս զի ի հարկին ինչ որ չար է՝ արդիւն հասատամուութեամբ։ Զէ կարելի հաւատալ թէ ա'ր չլլալ այս վարմունքը դիւրին եւ բացարձակ դ'ըլլէ վերակացութիւնը։

Լաւ է զա'նոնք վարժցնել թէ ոչ մէկ բանով կրնան իրենց թաղամանքին հաւանանել։ Պէտք է անոնց մոլութիւնները հանդիպ անհնար ըլլալ եւ զանոնք ամբոցներ նոյն իսկ պատժներով, դոր պէտք է ներդրութեամբ ի գործ դնել եւ որչափ կարելի է՝ քիչ անդամ։

Պէտք է զգո՛ն չանալ ամենց այն վերանգաւոր ասածէն որ Աստուած վնասցնելու խղճմտի երկիւղով մը կը դրդէ զդուշանալ այն ասիթներէն, որ տալք կրնան իրենց դիտաւորները ցոյց տալ։ կարելի չէ բանական ճանչնալ զանոնք, իրենց թիւգրելու համար տխուր խորհուրդը եւ ասաքնութեան սէրը, որպէս մէկ զանոնք պէտք է ամրապնդել, տալով սկզբունքներ որ տրելին զանոնք ազիտութեամբ տխալէլ։

Պէտք է անոնց դիտաւորները ուսումնասիրել, անոնց խանութքը եւ պղտիկ հակառակութիւններ դիտել։ վասն զի փոքրք կը ցուցնէ լայնապէս թէ ա'ր-չափ սխալ կը գործեն զանոնք լնանչնալով եւ ա՛ր-չափ մոլորեն սխալանց մէջ դլուրեցան ասանց ծնած ըլլալու ասելի չար քան սովորներ որոնք անմեղութեամբ անցուցին իրենց կեանքը։

Պէտք է ասելին անոնց սովորեցնել ըզդալ մեծ չար ունակութիւններ, որոնցմէ ամէնէն վնասակարն է դէշ ընկերակցութիւնը։

Պէտք է սորվեցնել անոնց պատուոյ, ուղղութեան, գաղանապահութեան դիւրազգածութիւնները եւ ցոյց տալ անոնց թէ ա'ր-չափ դիպելի եւ տիրուն է ասաքնութիւնը։

Բա՛ր մը պղտիկ պատմութիւններ, այս դիտաւորութեան պատրաստ, չատ լրտիր եւ օգտակար են անոնց, եւ կը դրդեն զանոնք զուսարձանալով։

Կարեւոր չէ երբեր հանգիստ ծօրել այս նիւթերուն վրայ։ եւ ասելի լաւ է ասաքներու համեմատ որ կը ներկայանան զանոնք տեղի ի տեղը ասանդել ազգ։

Պէտք է ինքզինքը լրջել ասլ ազգ, եւ միակ մէկոյը այս բանին մէջ լոյաղելու համար՝ երբեք իր թերութիւնները երեւան չհանելն է, վասն զի կարծուածէն ասելի անոնք ուշադրութեան ենթակայ դառնալու։ Ինչ որ ասելիք ունին՝ զարս պէտք է թարտրել անոնց։

Սրբեք պէտք չէ զանոնք լանդիմանել պարզապէս ասնանական դժամանութեամբ մը, չ՝ալ տեղի տալ անոնց կարծելու թէ իրարմէ նպատաւոր ժամանակներ կան՝ իրենց փափաքած բաները ձեռք բերելու համար։

Պէտք է անոնց լաւ բնաւորութիւնները փարիսել, չարերուն դէմ թիսա ըլլալ, բայց ա՛ր մէկուն հետ կռիւ վարուիլ։ Պէտք է իրենց դասատուներուն ներկայութիւնը սիրել ասլ անոնց, ինքնահանութեամբ, եւ դասատուներուն առջեւ ընել այն բանները զարս պիտի ընէին, երբ իրենք իրենց թողուած ըլլային։

Տղոց զբաղանքներուն մէջ խանութելու է, բայց երբեք չդիշանել անոնց ազատական խօսքերուն, ա՛չ ալ ինոտ զոլցնելուն պէտք է, ընդհակառակը, ինքզինքին բարձրացնել ասն բանաւորապէս, խօսելով անոնց հետ, ա՛չ միայն հինգուկէս տարուան հասակին, այլ նաեւ երեք տարուան տարիքին, վասն զի բանականութեան ասելի լաւ բան չկայ, եւ ա՛րչափ կանուխ ծանօթացնեն զայն տղոց։ այ՛չափ լաւ է. ասդ բանականութիւնը տարօրինելի կերպով ու լօժարութեամբ կը տարուի, եւ այնպէսի կերպով մը որ կարծուածէն շատ ասելի կանուխ ազդեցութիւն կ'ընէ անոնց վրայ։ Այսպէս անկիս չի հակառակիր հասատ զարգացութիւններուն, զարս պէտք է թարտրել անոնց։

Այս կրթութեամբ՝ ազգերը պիտի կրնան լինալ ասկալ կեանքի ամէն փոփոխութեանց։

Թարգմ. Հ.Ռ.Փ. Ա.ԶԱՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԴԷՊ Ի ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

Պ. Ռուզվէլթի ջանքերը.— Զինադադարի մը կնքումը.—Մօտալուս կարգադրութիւն մը հաւանական չէ։

Բարիզ, 7 յուլիս.— Մաքսն հեռաւոր հեռագիրը ստացած է Բեգերպուրգի իր թղթակցէն.

«Շատ արտաքնական էր որ զանազան պարագաներու բերմամբ ռուս կառավարութիւնը պիտի մղուէր փութացնելու դիւանագիտական գործողութիւնները, որոնք կը լսուին թէ հաշտութեան պիտի յանգին։ Այսպէս պատմաբանները ամէն ոգեմամ որ ներկայ պատերազմին ուղղական մէկ կարեւոր դէպքը ռուսական պարտութիւն մը տալ բներ է։ Լիսա-Նանկէն եւ մանուանդ Բարթ-Արթուրէն ետքը այնպէս կ'երեւար թէ հաշտութիւնը մօտ է։ Այսօր հաշտութեան նախնական բանակցութեանց վերը կ'որոշուի, ռուս պատուիրակները կ'անուանուին, ի՛նչ որ ցոյց կուտայ թէ ռուս կառավարութիւնը կ'ուզէ համաձայնութեան մը յանգիլ։ Զուլիմալի նուաստ պարտութիւնէն ետքն ալ չատ բնական էր որ Ռուսիա, բանակցութիւնները փութացնելով, բացարձակապէս զինադադար ուզած ըլլայ, որպէս վրայ երկար տանել ի վեր կը թօռուի, եւ որպէս ի նպատակս դէպ որ եւ է ձեռնարկ ըրած չէ, կարդ մը զրոյցներու հակառակ։ Սակայն ազգութեան քաղաքած տեղեկութեանց նայելով, երբ Ռուսիա ընտրեց իր պատուիրակը, Պ. Ռուզվէլթ, իր իսկ նախաձեռնութեամբը, եւ ուզեցաւ որ իր միջամտութիւնը տրելէ նոր արիւնհեղութիւն մը Մանչուրիոյ մէջ, հասկնալ տուաւ Ճապոնի թէ Մուրզվիկվ կոմսին պատուիրակ անուանուելը ապացոյց մըն էր թէ Ռուսիա անկեղծ փափաք մը ունի հաշտութիւն ձեռք բերելու։ Ասոր վրայ Պ. Ռուզվէլթ, մինչ իր նախաձեռնութեամբը, հարցաց Ճապոնի կառավարութեան թէ ինչ է իր կարծիքը զինադադարի մասին, եթէ Ռուսիա հիմնապէս ընի այդ ասանկ առաջարկութիւն մը ընէ։ Ճապոն պատասխանեց թէ զինադադարի այդ եղանակութիւնը չի կրնար նկատուելու ասանկ։ մինչեւ որ Ռուսիա չընդունի իր առաջարկած նախնական պայմանները. եւ որովհեւ. Ճապոն մինչեւ ամենայն լայնասրտութիւն ցոյց տրուած էր Պ. Ռուզվէլթի թէ հաշտութեան համար իր պայմանները միայն պատուիրակներուն պիտի լայտնի, ասկէ կրնաք հասկնալ թէ ասկայն զինադադարէն հեռու կը գտնուինք »

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Հիւսիսային Գորեայի մէջ.— Զինուորական գործողութիւններ.— Ընդհանուր սպայակոյտի պետի պատօնք։

Լոնտոն, 7 յուլիս.— Թոքիոյէն հեռաւորը կը հեռագրեն.— Հեռագրուեցաւ թէ Ռուսերուն գլխաւոր ոյժերը Մուկդէն գնալէն վրայ կը գտնուին. ամբողջ հեղերքին երկայնքը դիրքեր հաստատած եւ ամրութիւններ շինուած են. նաեւ Հաւաշանկի մօտ եւ ասելի դէպ հիւսիս։ Թուսէրի ձախ եզերքն ալ միւս. նոյնը եղած է։ Դեռակին բարձր եզերքներուն վրայ զինուորական մէկ քանի կամարներ կառուցուած են։ Այդ տեղը Ռուսերուն ձախ կողին վրայ քանի հազար զինուորներ կան եւ Բրբէլի հիւսիսային ծայրն ալ ասոր հոգալ։ Տեղ տեղ Ռուսերը ծառի կճղեր դրած են, որպէս զի Ճապոնները թնդանօթ կարծեն։

—Բրբէլցին ասնուած հեռագրի մը նայելով, Շաքսնի կիրճին հարաւային կողմը Ռուսերը թնդանօթաբերներ եւ հրացանաձգութիւններ կառարեր են։ Ճապոնական վաղ մը յարձակողական ձեռնարկելով օգնութիւններ ստացեր է։ Ճապոնները պղի ձէ գնդակներ կաբձակէին։

Բեդերսպուրգ.— Եվնվլիս Ռիւսի մէջ հրատարակուած հրամանագրի մը նայելով, նոքին հաստատած է ընդհանուր ապակոյսի պէտի պաշտօնը՝ ուղղակի կայսեր տրամադրութեանը տակ։ Այդ պաշտօնատարը Զարին ուղղակի տրամադրութեանը տակ կը դառնալ ընդհանուր ապահովութեան եւ պատերազմի պատասխանատու վերադիր։ Սակայն անդամ է եկերին պաշտպանութեան Խորհուրդին. կը մասնակցի կառավարական ամէն տարբեր խորհուրդներու բոլոր նիստերուն եւ քաղաքի ունի ընդհանուր ապահովության վերաբերեալ ամէն խնդիրներու մէջ։

ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

Հաստատեան պատրաստութիւնները.— Միքատոյին յայտարարութիւնը.— Հաստատեան բանակցութիւններ։

Բարիզ, 7 յուլիս.—Թոքիոյէն հեռաւորը կը հեռագրեն.— Ճապոնի կողմը որ լայտարարութիւնը ըրաւ հաշտութեան բանակցութեանց համար կարդուած ճապոնական պատուիրակներուն.

«Մ. Նոհոնգայ նախագահը ցաւագնելով որ տարբեր մը ունի տեսակ պատերազմը տակաւին կը շարունակէ, եւ մեծապէս համոզուած ըլլալով որ խիստ անհրաժեշտ է վերջացնել այդ դիւրը, մարդասիրութեան օգտին համար, թեւադրեց որ երկու պատերազմիկները պատուիրակներ կարգեն՝ դատարանելու եւ հաշտութեան վրայ բանակցելու համար։ Մեր ակնկալութեան եւ խաղաղութեան մասին մեր միտքն ունեցած բաղձանքին հակառակ էր որ ատիպ ելեցանք դէնքի դիմելու։ Եթէ մեր հակառակորդին հաստատ ոգին թոյլ կուտայ վերջացնելու թշնամութիւնները, այդ անս սակ տրդիւք մը շատ գոհացուցիչ պիտի ըլլայ։ Հետեւաբար խնդրեն ընդունեցէք Մ. Նոհոնգայ նախագահին թելադրութիւնը եւ ձեզի բացարձակապէս պատասխան կը լանձնեն՝ բանակցելու եւ հաշտութիւն կնքելու համար։ Ամէն դիպուած պիտի աշխատիք ձեր պաշտօնը կատարելու։ Նաեւ ամէն ճիգ պիտի թափէք՝ տեւական հիմերու վրայ հաշտութիւնը վերահաստատել յաջողելու համար։

Թոքիո.—Թոքիոյի, Հարոնական իրաղեկ թերթը, կ'ըսէ թէ հաշտութեան համար կատարուելիք լատաջիկայ բանակցութեանց մէջ, դիւանագիտութիւնը առիթը պիտի չունենայ իր սովորական ծրագիրները գործադրելու։ Ճապոն բացորոշապէս պիտի պարզէ իր բաղձանքները. սոսր համար է որ անօգտակար կ'երեւայ մանրազնին քննութիւն մը կատարել ընդարձակ պատուիրակներուն անձնանկութեանը մասին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋը

Զինադադարի խնդիրը.— Հերոմամ մը.— Հաստատեան իրեն նախաձեռնութիւն — Քամչաթքայի մէջ.—Թորեայի փոխառութիւնը.— Զինուցի լրտեսներ.— Ճապոնական փոխարարութիւն։

Լոնտոն, 7 յուլիս.— Բեդերսպուրգէն հեռաւորը կը հեռագրեն Թայմսի.— «Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ արուած հերքումներուն հակառակ, ամենասոյզ աղբիւրէ իմացայ թէ Ռուսիա իր զանգերը կը շարունակէ զինադադար մը ձեռք բերելու համար։ Իմացայ նաեւ թէ այդ մասին դիմումներ եղած են ուղղակի Ճապոնի, եւ թէ Թոքիոյի կառավարութիւնը չի պատասխաներ»

Բեդերսպուրգ.— Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը հերքէ այն զրոյցը թէ Զարն պահանջած ըլլայ մասնակցիլ հաշտութեան բանակցութիւններուն. նաեւ այն զրոյցը թէ լեռայ մը ղալ Դեպանատներուդ մը պիտի գումարուի ռուսական հարցման հաշտութեան կնքման վերաբերեալ թղթերներու կարգադրութեանը համար։

Թոքիո.— Այսօր պաշտօնական վերջակը վերցաւ Թոքիոյի, Բեռլինի եւ Մադրիտի մէջ։

Լոնտոն.—Տէյլի Թելեկրաֆ հեռաւոր հեռագիրը ստացած է Թոքիոյէն.— Շատ կասէ կը հեռագրեն ձիւն Շիմբոյիէթ լեռնանուին Նարա Տուլէր Լոյա Լեկերուութիւնը, իրրեւ նախաբանութիւն հաշտութեան կնքելուն, մասնաւոր գրասենեակ մը հաստատած է լոգենաւորին. նոր բարեկենութեան մը համար, իրրեւ գերի ճաշն գանուող եւ կամ Մանչուրիա կեցող ռուս զինուորները հիւսիսային ծովի նաւահանգիստներ փոխադրելու համար։

—Լրագիրներու հաղորդած զեկոյց մը կ'ըսէ.—Սրեսկոյ մէջ ռուսական ոգիի ճարանական փոխառութիւնը Ադելիոյ, Մ. Նոհոնգայ եւ Գերմանիոյ մէջ հրապարակ պիտի հանուի։ Այդ երկրներուն իւրաքանչիւրը ասոր մէջէն ասելի չէրարերութիւն պիտի հանէ։ Տարբեր հարիւրին չորս, քանի տարին պիտի հաստատի։ Շրջարերութեան հանուելու գինը պիտի ըլլայ 90 ֆր.։

Սան-Ֆրանչիսքո.— Շաբաթ մը լուր բերաւ թէ Ճապոնի փոխ ոյուցանոցներ փոքրեր են ուերել Բամբոքալի ձկնորսութեան վայրերը։ Ռուսերը քաստատեն Ճապոնի ձերբակալելով, փարձառու հրացանաձգութիւնի մը հաշտ ապաներ են այդ ձորանները, զարս բերող նաւը լայնաղեր է փոխելու։

Թոքիո.—Բարեկամ փոխառութիւնը, զոր Ճապոնի ճարտարդարանական հայաքաղաքները ունեցան։ Ամենայն ինչ ինչ հոս նան, վասն հրապարակ պիտի ելլէ։ Ամբողջ գումարը երկու միլիոն եկեր է՝ հարիւրին երկու ասկասով։ հրապարակ հանուելու դիմեր է 95 եկեր։ Սրեսք ասրիեն պիտի հատուցուի մէկ տարի վերջը ընկերով։

—Զինուցի բացմաթիւ լրտեսներ։ Հրամանի փերեզակի ձեւին տակ, մինչ կ'անցնին ճարանական դիրքերը. երբ ձերբակալուին, իրենց բերանի կամ ականջին մէջ կը պահեն իրենց վրայ գտնուած թղթերը։

—Սակալինի մէջ ռուսական պահակաոյրներուն թիւն է 7500, որուն 2500ը Բարատաքի մէջ եւ 5000ն ալ՝ Ալեքսանդրիոյ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 10 յուլիս.— Ճապոնի նաւատորմիղն Սախալինի հարաւային եւ Բարատաքի քաղաքին արեւելեան կողմը՝ Մերով անուն տեղը ցամաք հանուած դիւանորներ գրաւելի Բարատաքի քաղաքը։ Ռուսերը քաշուելէ առաջ ամբողջովին այրեցին այդ քաղաքը։

—Վլատիվոստոքէն հեռաւորը կը հնչակրեն Ռիւթերի.— Բարատաքի քաղաքը թողնելէ առաջ, հան դանուած երկու հարիւրի չափ թնդանօթները դէպ ի հիւսիս տարին։ Սախալինի կուսակալը ու ընտանիքն ալ դէպ ի հիւսիս քաշուեցան։

—Թոքիոյէն հեռաւորը կը հեռագրեն՝ Մանչուրիոյ մէջ՝ Ռուսերուն. — «Ճապոն մերժեց Զինու ոյն պահանջումը, որով իբրեւ բան իսկ Մանչուրիոյ տերը ուզած է պատուիրակ մը կարգել՝ հաշտութեան բանակցութեանց մասնակցելու համար։ Ճապոնի կառավարութիւնը այդ տեսիլ յայտարարեց թէ բացարձակապէս որոշած է Մանչուրիան ամբողջովին Զինու յանձնել»։

Թայմզ այս խնդրոյն վրայ խօսելով, հասամասութիւն կը լայնէ Ճապոնի այդ ընթացքին եւ կը գովէ անոր ուղղամտութիւնը։

—Անգլիական լրագիր մը կ'ըսէ թէ Վլատիվոստոքի ռուսական պահակաոյրքին թիւը 85,000էն վար չէ։

—Ճապոնի Արիզուկվա իշխանը եւ իշխանուհին, որոնք Անգլիա կը գանուէին, Լոնտոնէն համաշ ելեր են Ճապոն դառնալու համար։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ. — Լիւիեվիչ զորավարը հանեւեալ հեռագիրը ուղղած է.— «Ճապոնները յուլիս 7ին գրաւեցին Բարատաքզովք քաղաքը։ Յուլիս 8ին առաւօտեան Ճապոնական երկու Թորպիլոնաւոր Սուսմանի ծովածոցը մանելով կրակ բերին Սուլտան եւ Եռ-ֆլոթի մեր դիրքերուն դէմ։ Ասոր վրայ դէպ ի հիւսիս նահանջեց հոն գանուող մեր զօրաթեւերուն։ Ցետոյ Ճապոնները գրաւեցին վերոյիշեալ երկու դիրքերը »

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ. — Ռուս դրօնակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ճապոնները հեռաւոր, հեծեալ ու թնդանօթաձիգ քարշակներ ցամաք հանած են Բարատաքզովքի։

Վիեննա.—Սախալին գղզին ժամանած Ճապոնական նաւատորմիղը դէպ ի բրնիւնեան գոմը չարժուելիք կը կառաւարի։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ռուս դրօնակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Մանչուրիոյ իր թղթակցէն.— «Ճապոնները կը շարունակեն իրենց յարձակութիւնները Մանչուրիոյ մէջ։ Առոնք, դանազան կողմերէ նեղելով Լիւնիեվիչ զորավարը, կը հարկադրեն զայն թողուլ իր գրաւած դիրքերը։ Թեւ երկու կողմէն յառաջապահ ընդհարումներ միայն կը կատարուին, սակայն ամէն անգամ Ռուսերը բաւական կորուստ կուտան մեռեալ ու վիրաւոր։ Ճապոնները ամէն կողմ նոր զինուորներով կը ներկայանան՝ թնդանօթաձիգներու օգնութեամբ, որով ստարտեալը կը վարուի թէ առանց ոնընդհատ շարունակուող շարժումներուն դէմ ինչ կերպով պէտք է պատերազմի ձեռնարկէ։»

Լոնտոն.— Օտաս մարելալը, իր կառավարութենէն ստացած հրամանի մը վրայ, ամէն ջանք կ'ընէ Ռուսերը պարտութեան մատնելու համար. նաեւ իր դիտաւորներուն թիւր տաուելութենէն օգտուելով, կ'աշխատի Լիւնիեվիչ զորավարին դէմ իր դիտաւորական բոլոր շարժումներուն յաջողութիւնը ապահովելու համար։

ԲԱՐԻԶ —Բեդերսպուրգի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ ցաւագին ապարարութիւն մը կը գտնուին այն լուրերը թէ Մանչուրիոյ մէջ Ռուսերուն ձախողութիւնները կը շարունակեն եւ թէ Ճապոնները Սախալին գղզին ցամաք ելելով յաջողած են անոյշ ռուսական պահակաոյրքին։

Լոնտոն.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Սախալին գղզին ցամաք ելած Ճապոնները գերի բաներ են գղզին հարաւային գոմը գտնուած ռուսական զինուորներ։

—Սախալին գղզին հարաւային գոմին դէպ ի արեւելք գտնուող Ճապոնական նաւատորմիղը կը բաղկանայ երկու զրահաւոր, չորս Թնդանօթակիր։ Երեսունը վեց Թորպիլոնաւոր եւ ասոր փոխադրանաւ։ Երկու Թորպիլոնաւոր կը պահէին Լա Բեյուզի արեւմտեան գոյնը։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.—Մանսաար լուրերու նայելով, ԲոլեՆքի մէջ (Բրբէա) արիւնաւոր մեծ ճակատամարտ մը կատարուեր է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բեդերսպուրգի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Ճապոնի բոլոր պայմանները պիտի ընդունուին, ժամ առալ վերջ տալու այս պատերազմին որ Ռուսիոյ համար ցաւալի հետեւանքներ ունեցաւ։ Հաւանական է որ մինչեւ ամսոյս վերջը տարաբնակ ռուսական պատերազմ։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուս կառավարութիւնը որոշեց ամէն զգուշութիւն ընել՝ նոր նաւատորմ մը ունենալու համար. այդ մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեցան, որպէս ռուս կառավարութիւնը, հանմամարար կորէ միջոցի մը մէջ, նոյնն մեծ նաւատորմ մը պիտի ունենայ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԳ.—Հաշտութեան բանակցութեանց համար Ռուսիոյ կողմէ պատուիրակ կարգուած է Հռոմի դեսպան Մարովիեվ կոմսը ամիսէ մը ի վեր Ռուսիա կը գտնուի։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

«ԳՆԵԱԶ-ԲՈՔԻՄԲԻՆ» ԶՐԱՀԱՒՈՐը

ԶՐԱՀԱՒՈՐԻՆ ԱՆԶՆԱՏՈՒԹԻՒՆը

ՊՈՒԲԼԷՆ.— Բոքիմբին զրահաւորը ապատամբ նաւաստիներուն կողմէ ծանօթ պայմաններով լանձնուցաւ ռումանական իշխանութեանց, որպէս Բէսարաբիոյի նաւահանգիստին հրամանատարը՝ Պ. Նէկրօ, կէսօրէն մէկ ժամ առաջ, այդ զրահաւորին մեծ կայմին վրայ ռումանական գունդ պարզելով, նաւաստիները բոլորովին ցամաք հանեց եւ ապա զրահաւորը նաւահանգիստ մտցուց։

ԲԼԵՊԱ.—Բոքիմբինի խնդրոյն կարգադրութիւնը դահանակութիւն պատճառեց։

ԲԼԵՊԱ.—Ռուսական նաւերէն մէկ քանին, այս առաւ, Բէսարաբիոյի նաւահանգիստին առջեւ հասան։ Ռումանիոյ հրամանատարը ծանոյց այդ նաւերուն հրամանատարին թէ Բոքիմբինի նաւաստիները, զէնքնկեց ըլլալէ առաջ, ցամաք հան ուած են եւ թէ Ռումանիոյ կառավարութիւնը որոշած է այդ զրահաւորը լանձնել Ռուսիոյ կառավարութեան։ Ասոր վրայ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեցան՝ Բոքիմբինը ռուսական իշխանութեանց լանձնելու համար։

Բէսարաբիա.—Նաւատանգիստի հրամանատար Պ. Նէկրօ եւ ուրիշ ոստի մը Բոքիմբինը Բէսարաբիայի նաւահանգիստը առաջնորդեցին եւ երկաթ նեռել ասին։ Ռումանական զօրավար կարգուեցաւ Ա. Ակելոքաս։ հարկ եղած միջոցները ձեռք առին։

—Բոքիմբինի հետ գանուող ռուսական թարթիլոնաւորն նաւաստիներն ալ ցամաք հանուիլ պիտան։

—Ապատամբներուն քով 23,000 բուլլի գտնուեցաւ։

—Ռումանիոյ զինուորական թիւրիկ մը Բոքիմբինի մէջ գտնուող ռուսական լրտիւրուր զինուորներ դարմանեց եւ յետոյ ցամաք հանելով հիւանդանոց առաքեցին։

—Բոքիմբինի ապատամբ նաւաստիները ամբողջովին ուռնանուր եղան։ 267 թիւ ռուս թարթիլոնաւորի նաւաստիները մերժեցին ուռնանուելու եւ պատանները։ նաեւ յայտարարեցին թէ Բոքիմբինի նաւաստիները, զէնքնկեց ըլլալէ առաջ, ցամաք հան ուած են եւ թէ Ռումանիոյ կառավարութիւնը որոշած է այդ զրահաւորը լանձնել Ռուսիոյ կառավարութեան։ Ասոր վրայ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեցան՝ Բոքիմբինը ռուսական իշխանութեանց լանձնելու համար։

ԲԷՍՕՄԹԵՆՃ.—Նաւատանգիստի հրամանատար Պ. Նէկրօ եւ ուրիշ ոստի մը Բոքիմբինը Բէսարաբիոյի նաւահանգիստը առաջնորդեցին եւ երկաթ նեռել ասին։ Ռումանական զօրավար կարգուեցաւ Ա. Ակելոքաս։ հարկ եղած միջոցները ձեռք առին։

—Բոքիմբինի հետ գանուող ռուսական թարթիլոնաւորն նաւաստիներն ալ ցամաք հանուիլ պիտան։

—Ապատամբներուն քով 23,000 բուլլի գտնուեցաւ։

—Ռումանիոյ զինուորական թիւրիկ մը Բոքիմբինի մէջ գտնուող ռուսական լրտիւրուր զինուորներ դարմանեց եւ յետոյ ցամաք հանելով հիւանդանոց առաքեցին։

—Բոքիմբինի ապատամբ նաւաստիները ամբողջովին ուռնանուր եղան։ 267 թիւ ռուս թարթիլոնաւորի նաւաստիները մերժեցին ուռնանուելու եւ պատանները։ նաեւ յայտարարեցին թէ Բոքիմբինի ապատամբները զիրենք բանութեամբ մատնելու դրած էին այդ գործին եւ թէ երբեք կ'ուզեն Օտեսա վերադառնալ։ Թարթիլոնաւորը, իրրեւ ուռնանալու համար եղերքին մոտեցած պահուն, ցամաքը գտնուող զինուորները հրացան պարկեր եւ նաւաստիներէն եօթը հոգի վիրաւորեր են։ Ասոր վրայ Բոքիմբին թէոդոսիոյ ոստիկանութեան օգնութեամբ, որով ապատամբները կը վարեր թէ առանց ոնընդհատ շարունակուող շարժումներուն դէմ ինչ կերպով պէտք է պատերազմի ձեռնարկէ։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Օտաս մարելալը, իր կառավարութենէն ստացած հրամանի մը վրայ, ամէն ջանք կ'ընէ Ռուսերը պարտութեան մատնելու համար. նաեւ իր դիտաւորներուն թիւր տաուելութենէն օգտուելով, կ'աշխատի Լիւնիեվիչ զորավարին դէմ իր դիտաւորական բոլոր շարժումներուն յաջողութիւնը ապահովելու համար։

ԲԱՐԻԶ —Բեդերսպուրգի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ ցաւագին ապարարութիւն մը կը գտնուին այն լուրերը թէ Մանչուրիոյ մէջ Ռուսերուն ձախողութիւնները կը շարունակեն եւ թէ Ճապոնները Սախալին գղզին ցամաք ելելով յաջողած են անոյշ ռուսական պահակաոյրքին։

Լոնտոն.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Սախալին գղզին ցամաք ելած Ճապոնները գերի բաներ են գղզին հարաւային գոմը գտնուած ռուսական զինուորներ։

—Սախալին գղզին հարաւային գոմին դէպ ի արեւելք գտնուող Ճապոնական նաւատորմիղը կը բաղկանայ երկու զրահաւոր, չորս Թնդանօթակիր։ Երեսունը վեց Թորպիլոնաւոր եւ ասոր փոխադրանաւ։ Երկու Թորպիլոնաւոր կը պահէին Լա Բեյուզի արեւմտեան գոյնը։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.—Մանսաար լուրերու նայելով, ԲոլեՆքի մէջ (Բրբէա) արիւնաւոր մեծ ճակատամարտ մը կատարուեր է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բեդերսպուրգի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Ճապոնի բոլոր պայմանները պիտի ընդունուին, ժամ առալ վերջ տալու այս պատերազմին որ Ռուսիոյ համար ցաւալի հետեւանքներ ունեցաւ։ Հաւանական է որ մինչեւ ամսոյս վերջը տարաբնակ ռուսական պատերազմ։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուս կառավարութիւնը որոշեց ամէն զգուշութիւն ընել՝ նոր նաւատորմ մը ունենալու համար. այդ մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեցան, որպէս ռուս կառավարութիւնը, հանմամարար կարճ միջոցի մը մէջ, նոյնն մեծ նաւատորմ մը պիտի ունենայ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԳ.—Հաշտութեան բանակցութեանց համար Ռուսիոյ կողմէ պատուիրակ կարգուած է Հռոմի դեսպան Մարովիեվ կոմսը ամիսէ մը ի վեր Ռուսիա կը գտնուի։

Պ. ԺՕՐԷՍ ՊԼԷՐԼԻՆ ՊԻՏԻ ՁԵՐԲԱՍ

Գերմանիոյ նախարարապետին մէկ ծանուցագիրը.—Պ. Ժորեսի կը խնդրուի որ Պէրլին չերթայ.—Այդ որոշումի ծառիթը.—Գերմանն երեսփոխանի մը յայտարարութիւնը։

Բարիզ, 7 յուլիս.—Պէրլինէն Թայմսի ուղղուած հեռագիրը, երկու օր առաջ կը ծանուցանէր թէ Գերմանիոյ մարքգրաֆին մէջ Պ. Ժորեսի կատարելիք հրապարակաբանութիւնը մեր տարբերութիւն, Երեկ, Մարքգրաֆի ժողովարանի նիստերուն մէջ Պ. Ժորեսի կը ծանուցանէր թէ բացարձակապէս որոշած է Պէրլին երթալ, բայց իրրեւ ճամբու չերթալու, վասն զի Գերմանի դեսպանատունն ստացած էր ֆոն Պլով իշխանի կողմէ Ռուսական իշխանին ուղղուած ծանուցագիր մը, որ հրատարակուած է Նորտ Տոյչ Ալկեմայնեն Զայթունգն մէջ։ Աւարտի այդ ծանուցագիրը.

«Լրագիրները ծանուցին թէ Պ. Ժորեսյուլիս 9ին, Պէրլինէն պիտի բանաիսօսէ՝ ընկերվարական կուսակցութեանց մէկ դումարումին մէջ։ Պ. Ժորեսի անձին դէմ դիտաղութիւնն մ'չունիմ. կը լսէինք այդ իրրեւ ատենաբան մը, կը գնահատեմ անոր կարիքներն որոնցին քաղաքականութեան վրայու չատ անդամ հանմարիք ալ կը գտնէի անոր։ Հանձայնվ կը հաստատեմ թէ քանիցս հանմամանութիւն լայնանէ թէ Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ բարեմտական յարաբերութեանց մասին։ Սակայն ներկայ պարագային մէջ անոր վերդրաւելիք քաղաքական դերը խնդրայարուցիչ է։ Ներ. վերջ ծանոյց թէ ծրագրեալ գումարումը սկզբնաւորութիւնը պիտի ելլայ ոչ թէ կուսակցութեանց կողմէ՝ նմանական ազդեցութեան մը՝ որոնցի քաղաքականութեան վրայու։ Ես նոր հանմարիք մը կը գտնեմ։ Հանձայվ կը հաստատեմ թէ քանիցս հանմամանութիւն լայնանէ թէ Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ բարեմտական յարաբերութեանց մասին։ Սակայն ներկայ պարագային մէջ անոր վերդրաւելիք քաղաքական դերը խնդրայարուցիչ է։ Ներ. վերջ ծանոյց թէ ծրագրեալ գումարումը սկզբնաւորութիւնը պիտի ելլայ ոչ թէ կուսակցութեանց կողմէ՝ նմանական ազդեցութեան մը՝ որոնցի քաղաքականութեան վրայու։ Ես թէ նոր կուսակցութեան դերն իսկ վնեը միջոցներ կասկածելի վրայ պիտի փոխադրեն։ Նոյն կեդրոնական հրապարակաբանի մէջ ուրիշ լայնայ կերպով մը տեսնին հանմամանութիւններ։ Գերմանիոյ մէջ Պ. Ժորեսի կուսակցութիւնները կը բնայ ելլայ որ, անոր երկրորդ մէջ Պ. Ժորեսի կուսակցութեանմաման

նել. վասն զի երբ Բիզ կը գանուէր արտասանության դատարանի մը խօսքի գերիզմանները վրայ։ Ն Պիւլով իւրանը արդէն հոն առաջ եղած իր պատառներէն զատուրիչ շարժութիւն մը նոր ունի. անշուշտ կը վախնայ թէ մի գուցէ Գեղամիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը քննադատուի։ Պէպէլիւ Պուէպի միլիոնէպ քանի մը տարի առաջ տեղի ունեցաւ։ Առանցմէ Պ. Պէլ մի՞թէ նկի մը մէջ պիտի խօսէր, բայ արդիւնաւոր, որով իր ընկերներու սահմանադրութիւնը անցաւ, տակաւ դարձ գերմանական սահմանադրութիւնը վերարձաւ։»

ԱՒՍՏՐԻՈՑ ԵՐԵՒ. ԺՈՂՈՎԸ

Ազգակից ենք.— Աստական Զեհնեռ ընթացքը.— Առեւտրական դասակարգեր։

Վիէննա, 7 յուլի.— Երեսփ. Ժողովը, երկ, քաւեցաց Դերմանիոյ հետ կնքուած առեւտրականաշնագիրը, ինչպէս նաեւ այն օրինագիրը, որով կառավարութիւնը թոյլատրած է առեւտրական յարաբերութիւնը առժամապէս կարգադրելու Զուլիոյ եւ Պուլկարիոյ հետ։ Ժողովին վերաբերութիւնը, բացատրելու երկար ու տեւողաբար, ուրեմն գժուարութիւնն մասնաւոր այն խմբագրարար տարբերութիւնները եւ ազգերուն պատասխանները։ Տեղեկագրի Պէնրայեր սոսկալի ժամերի մը մէջ կարդաց իր տեղեկագիրը, մինչ արմատական Զեհնրանդարար կը ուսուցանէն, հատարանները զարնելով։ Ցանկարծ երեսփոխան Շոյն փայտանոցի մը առաջ եր նետ արտասան Զեհնրուն կողմը, որոնց եսինկ՝ինայ, առանց մեկուն դպչելու։ Իսկ արմատական Զեհերը կը խոյանան ամէն նստարանները վրայ։ Բուռն իրարանցում մը կը տիրէ սրահին մէջ, բ պահ մը կը տիրէ խալ ողմակ մը, ամենուրի կը դարձնէ տեղեկագրերին ձայն։ Ժողովը առաջ կը հանդարտի։ Վերանութեան մէջտեղ՝ առեւտրական նախագիծը ի վեր հանեց գործադրելու պարտութեան վերաբերեալ պայմանը, ։ առեւտրական քաղաքականութեան մի նոր իրողութիւն մը եւ լուսաղդիմութիւն մը կը ձեւացնէ։ Նախագիծը լոյս լայնց օր նամուրինակ պայման մը ու պիտի ուեւլցուի Իսպանիոյ հետ կնքուելիք դաշնագրի մէջ։ Ցեղ բանաքանը ծանոյց է Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ կառավարութիւնները համամիտ են՝ Դերմանիոյ հետ բանակցութիւններ կատարելու, ընդհանուր պայմանագրութիւն մը կնքելու համար գործադրելու պաշտպանութեան գրքերու, ֆրանքուերական համաձայնութեան օրինակին հետեւելով։ Նոյն իր դաշնագրին վրայ խօսելով. նախագիծ լոյսատրեց թէ առնիկա հիմնուած էր ազգային հատարակաց անկախ դաշնագրին վրայ։ Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ հատարակաց մաքսային սահմանագիծ չեղում մը իբր հետեւանք պիտի ունենայ Դերմանիոյ հետ ունեցիր ձեռք բերել՝ պատասխան փոխանութեանց մասին։ Կարելի է կնքատեսել եւ լուսալ թէ հատարակաց ոգին պատանման գաղափարը պիտի լայնանակ Հունգարիոյ մէջ։ Բայց ի՞նչ օր ալ ելլայ, Աւստրիոյ շահերը լիապէս պիտի իրկուին։ Նիստն ելայ, արմատական Զեհերը եռ տաքն իրենց բարեփոխման առաջարկները՝ զորս ներկայացուցած էին իր պատրաստ իրենց խանգարարար արդիւնքներու։ Ժողովը վերջապէս իրենց ժամը առնելու մեկուկէսերն։ Տասերկուքէնս ժամ տեւեց էր։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

Սպանիոյ ընթացքը Դեպանախարհուրդի խնդրին մէջ։— Սպանիոյ առարկութիւններ

Բարիզ, 7 յուլիս.— Թայմզի Մադրիտի թղթակիրը կ'ըսէ թէ պանիական կառավարութիւնը չէ պատասխանած Մարոքի վերանպահի կոչմէ եղած հրաւէրին, որ թագաւորական կառավարութիւնը անհրաժեշտ կը համարէ կոչեցեալ դեպանախարհուրդը ինչ խնդիրներու վրայ պիտի վիճարանի։ Անիկա կը կարծէ թէ Մարոքի անկախութիւնը, հաղորդակցութիւնը եւ միջազգային վարկառանութեան առնչեալ դատերի քաղաքականութիւնն տարեւ հուսած են 1880ի դանդրիվ. ֆրանսական համաձայնութիւններով։ Ամէն պարագայի մէջ՝ Սպանիա ոչ մի ոչնչում մը ընպիտի տայ, պաշտպանելու տեղեկութիւն չառած տերութեանց՝ մասնաւոր Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի ընթացքին վրայ։ Ուրվիհանեալ այդ երկու տերութիւններէն լեռայ՝ինք զինքը ամէնէն տեսի չահակից կը նկատէ Մարոքի խնդրին մէջ։

ԱՆԴԼԻԱ

Նոր հրաւիրի մը փորձերը.— Հրեաները Մեծն Բրիտանիոյ մէջ։

Լոնտոն, 7 յուլիս.— Անցեալ շաբթու, Պրմինգէմի մէջ, ի ներկայութեան անգլիացի բարձրատիճան սպաներու եւ օտար դեսպանատունական կցորդներու, պատերազմական նոր հրանութի մը փորձը կատարուեցաւ։ Սքանչ կը կոչուի եւ մանրակի դոյն ունի։

—Լոնտոնի վիճակագրական տեղեկագրական Ընկերութեան ժողովին մէջ Պ. Ռաղենգամ բռաւ թէ Մեծն-Բրիտանիա գտնուող Հրեաներուն թիւը 250,000 է։ Մնունդներու թիւը, բաղդատմամբ մահերու, տարեկան 5000 հոգի առաւելութիւն մը ցոյց կուտայ։ Տարին 6000 հոգի ալ գաղթականով կ'աւելնան։ Հրեայ բնակչութիւնը, մեծ մասամբ, հատատուած է Լոնտոնի մէջ (140,000) Սկովտիոյ եւ Իրլանտայի մէջ (25,000)։

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿԻ ՄԸ ԴԷՄ

Տոքթ. Քոխի զենուրինները հատարակածային Ափրիկեի մէջ.— Քունեի հիւանդութիւնը։

Գերլին, 7 յուլիս.— Դերմանական լրագրները մէկ նոր նամակը կը հրատարակեն տոքթ. Քոխի, որ ինչպէս լայնի է, պաշտօնով գացած է հատարածային Ափրիկէ, քանի հիւանդութեան եւ անոր պատճառ եղող ձէ-ձէ անուն ճանճը ուսումնասիրելու համար։ Նշանաւոր մի քրտաբանը Իրինկլեն կը գրէ թէ չատ ձէ-ձէ գտնուող վայրէ մը անցած է, ուր բազմաթիւ եղեր մեռած էին։ Բժիշկը լոյս կը լայնէ թէ կարելի է առաջը առնել՝ չատ պարզ միջոցներով։ Իրեն համար էականը սա է որ այդ ճանճին մէջ գտած է թրիքանոզոմ անուն մակաբոյծը։ Ճանճին վնասակարութիւնը առաջ կուգայ այդ մակաբոյծէն։ Վերադարձին, միքրոպարտը կը լուսայ կատարելագործել իր գիւտը, եւ օգուտ քաղել անդի եւ ժամանակաւոր վրայ կատարած դիտութիւններէն։

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔ ՄԸ

Մ. Նահանգաց տօնին առթիւ.— Բազմաթիւ զոհեր։

Մ. Նահանգաց ազգ. տօնին առթիւ, ամէն տարի, փայլուն հանդէսներ կը կատարուին երդիրի ամէն կողմերը, եւ այս առթիւ չատ մը մարդիկ կը մասնին ու կը վիրաւորուին իրարանցումի ու բազմութեան հետեւանքը։ Տէյլի Էքսբրէսի ըստ-ծին նայելով, այս տարի 468 հոգի մահեր ու 2431 հոգի վիրաւորուեր են։ Անցեալ տարի, տնոց թիւն էր 468 մահեալ եւ 1977 վիրաւորեալ։ Լաքան դործակալութեան մէկ հեռագրին համաձայն, 8 հոգի մահեր, 17 հոգի ծանրապէս եւ 206 հոգի թեթեւապէս վիրաւորուեր են Մանհաթանի նահանգին մէջ։ Նաեւ 75 դիպուածական հրդեհներ պատահեր են նոյն նահանգին մէջ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Մի-Թէ՞մի՞ զ ասուած արուեցաւ Մեռքելի Է Կրին քարտուղար Մուհսին էֆ.ի։ Սոնրէի ասուած՝ Սենիչէրի գեղասարքին գրոյցագրի Թէվֆիք պէյ։

— Երրորդ կարգի Մէճիճիէ պատուոյ նշան արուեցաւ վճռաբեկ ատեանին հուսդուքի ճիւղին առաջին կարգի քարտուղարներէն Ալի պէյ եւ Մէճիլիէի միւֆթի Աթաուլլահ էֆ ի։ Չորրորդ կարգի Մեճիճիէ՝ Բրքմանչեի օսմ. հիւպատոս Ասմէա Համի էֆ.ի։

—Բ. Դրան խորհրդականներու անդամներին օգնական անուանուեցաւ հիւպատոսական գործոց դիւանին քարտուղարներէն Իպրահիմ էֆենտի պէյ։

ՀԱՄԻՏԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Համիտիէ հիւանդանոցին համար Սերպոյլի ամէնէն առաջնակարգ հիւանդանոցներուն մէջ գործածուած բժշկական գործիքներ եւ առաջնակարգ իրեղէններ պիտի բերուին։

ԲՈՒՄԼԻԻ նահանգապետ ընդհանուր քէնիլ Հիւսէյն Հիլմի փաշա Մանասդիրի նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ՀԵՐԵՌԻՄ ՄԸ.— Սապան իրեւ թշնամական հրատարակութիւն մը կը հերքէ Բարիզի Թերթի մը այն լուրը թէ Բաղդատի նահանգապետ Լէմմիր գիւղին մէջ պուլկարական եկեղեցին փակուած ըլլայ։

ՍԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ,— Ֆլորինայի մօտերը, երկու գիւղերու մէջտեղ, կայսրդիներուն եւ ուսազակներու խումբի մը միջեւ ընդհարում մը կատարուելով ուսազակներէն չորսը սպանուեր են։

—Բէսրիի եւ Նասիրիէ գաւառակներուն մէջտեղը կայս. դիւղերները լրտեսներ են ուսազակներու խումբի մը վրայ։ Ուսազակներէն մէկը սպանուեր է. իսկ միւսները փախեր են դիւղերուն մթութենէն օգտուելով, ոտքոյն կը հալածուին։

—Ֆլորինայի մէկ գիւղին մէջ չորս ուսազակներ ձերբակալուեր են. տակաւ անոնց պէտք՝ Թէֆօ փաշեր է։

ՄԻԼԻՒԻՆ բարձրագոյն վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտներուն թիւն է քառասունչորս։

ՍԸՎԱԶԻ կուսակալ Բէյիա փաշա որ քննական պատի ելած էր, նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ խեդիվը որ Եւրոպայի մէջ զբօսական պատ մը կը կատարէ, օրգասատի վերջերը Եգիպտոս պիտի վերադառնայ։

ԲԱՄՊԱԿՆԵՐԸ.— Եգիպտոսի մէջ հերեւան ելած ճիճիներ կը վնասեն բամպակին։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.— Քոնթրէքտէվիլեն կը հեռագրեն թէ Կ. Պոլսոյ պարկական դեսպան Միրզա Բիզա խան որ նոյն քաղաքը կը գտնուի, ոչղան մը ասեր է, որուն ներկայ գտնուեր է Պարսից Շահը՝ իր բոլոր հետեւորդներով. նաեւ ասողլապահանին Խորհուրդին անդամ Նամրգ պէյ, որ նոյն տեղի լեռմուկները կը գրանուի՝ անոնց դարմանելու համար։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Լոնդոնի մէջ կիրակի դիշեր ժամ 5ուկէսին երկրաշարժ ցնցում մը զգացուեր է։

ԱՆԱՏՈԼԻի երկաթուղիին 25դ շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար ասպես եղած է.— Հայարար Փաս 576 քիլոմէթր) 13,114 ֆր. անցեալ տարիէն 1,308 աւելի եւ միւս շարաթներէն ալ 1,488։ Լակիրէն-Գոնեայի դիծ (445 քիլոմէթր) 8,471. անցեալ տարիէն 4,565 աւելի եւ միւս շարաթներէն ալ 3,629։

ՌՈՒՄԱՆԱՅԻ իշխան Վալանթէն Պիսպէնցը, որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, մասնիր է ինքնաշարժ կառքով Կ. Պոլսէն Պուլգրեկ վերադառնալ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ասնին առթիւ, յուլիս 1/14, յառաջիկայ ուրբաթ Բրեսի Լիոնեի Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բեյրութի ճիւղերը գոց պիտի ելլան։

ՄԱՀԱՅՈՒՑԱԿ.— Յունիս 20էն 26 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 257, որոնց 1ը՝ կարմրախտ, 1ը՝ հարանիթէ, 5ը՝ ծաղկախտ, 5ը՝ թիֆոյ, 9ը՝ չնչղտական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ մնացեալներն ալ զանազան պատճառներէ։

ԺԱՆՏԱՆՏ.— Յունիս 25էն Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտ մահ մարդու մը դիտեր գտնուեր է։ Հետեւեալ օրն ալ մէկ դեպք ու մէկ մահ պատահեր են։

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌՐ ՈՒ ՓԵՍԱՅՈՒՆ.— Ղալաթիոյ մէջ նպարավաճառ Բալէ տարիներէ ի վեր խնայած դրամները եւ ունեցած գանձերեղէնները առնը առնաս կամարին տակ պահած է։ Տանը մէկ սենեակը կը բռնէր Ամալիա անուն կին մը ու աղջիկ՝ Հարիթէտ։ Այս վերջինը նշանուած էր Սոթիրի անուն երիտասարդի մը։ Այդ աղջիկը Սոթիրի տեսնելով որ նպարավաճառին կինը բացակայ է, անոր վեց տարեկան աղջիկը տնոյ խնամքով համազգեց եւ հարցուց թէ հայրը ուր կը պահէր դրամները։ Աղջիկը ցոյց տուաւ տեղը։ Սոթիրի տեսնելով մանչին տակէն գտաւ 83 ոսկի, 17 Մահմուտիէ ոսկի, ադամանդէ օղ, մատանի, ոսկի ժամացոյց ու շղթայ եւն., զորս տաւ եւ տեսնացաւ։ Բանի մը օր հասքը նպարավաճառը դրամի պէտք ունենալով, երբ գանձին պահուած տեղը դիտեց տեսաւ թէ տեսնացած է. քնեւս թիւն կատարելով իրողութիւնը տասնեցց։ Սոթիրին փնտռեց ու չգտաւ. վերջապէս իմացաւ թէ հելլենական հիւպատոսարանէն տեղագիր մը առնելով Ցունասան փախած է։ Նպարավաճառը որ այն օրուէն ի վեր չորս տարի կը ապասէր, առնի օրը գտաւ Սոթիրին եւ տասիկանութեան յանձնեց։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԱՐՄԱԿԻՐ.—(Տ. Կարիւ քնդ. Երամեան) Ձեր տարեկան բաժանագին (140 դրչ.) ստացանք Արամ էֆ. Անասնանէ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յ. ԻԶՄԻՐԵԱՆՑ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Ցայսմ է թէ Յովսէփ Իզմիրեանց Գրական Յանձնաժողովը սակէ երկու տարի առաջ երբ լանձնարարեց բանաստեղծներուն բառագիրքեր պատրաստել, կ'առաջարկէր հետեւեալ երեք ճիւղերը։

Ա. Նոր կերպ բառեր եւ նորաբանութիւն։— Բ. Արեւմտեան գաւառաբարբառ.— Գ. Արեւելեան գաւառաբարբառ։

Այդ. Բնիկ Մասնասէրը, իրեն լանձնուած 18 երկերը անկատար քննելով այն ծրագրին համաձայն, Արեւելեան գաւառաբարբառէն ներկայացուած Ղարբաղի գաւառաբարբառը, եւ Մարկոս էֆ. Աղաթիկեանի երկը՝ երկու մեծ գաւառաբարբառներու խառնուրդ գործ մը, անկատար եւ թերի նկատելով մէկ կողմ թողուցին։

Նորակերտ բառերու եւ նորաբանութիւններու ճիւղէն ներկայացուած էր մէնոն մէկ գիրք, Սիմոն էֆ. Դարամտիեանի գրաբարէ ալարտարար առնեան բառագիրքը, որ կիսկատար գործ նկատուելով, քննիչներէն երկրորդ մրցանակի արժանի դատուեցաւ։

Դալով արեւմտեան գաւառաբարբառին համար ներկայացուած 15 հատորութիւններուն, գրեթէ ամէնքն ալ կարեւոր եւ արժէքաւոր գործեր էին Հայ լեզուի լիակատար բառագիրքի մը պատրաստութեան իրր գլխաւոր տարրներ։ Բնիկ մասնասէրը երկար խորհրդակցութիւններէ ետքը, այս աշխատութիւններէն առաջնութիւնն տուաւ չորս հեղինակներու, որոնք են.

Պոլիսէն՝ Թէոդիկ

Վանէն՝ Զերթեան Տիգրան եւ Բարդամեան,

Սվազէն Գարեգեան։

Մասնասէրը իր տեղեկագիրը ներկայացնելով Յանձնաժողովին՝ առաջին մրցանակի արժանի կը դատէր այս չորս եւ երկրորդ մրցանակի Դարամտեանի եւ ուրիշ քանի մը աշխատասիրութիւններ։

Իզմիրեանց Յանձնաժողովը նեսարի ասնելով այս տեղեկագիրը, մասնաւոր խորհրդակցութիւններէ ետքը, այս չորս առաջիններէն բացարձակ եւ անմրցակից նկատելով լրջորդ դատեր է Ա. մրցանակ 35ական ոսկի ալ Թէոդիկի եւ Զերթեանի, Իսկ Բ. մրցանակ՝ 30ական ոսկի Դարամտեանի, Գարեգեանի եւ Բարդամեանի։

Թէոդիկի՝ Պոլսոյ հայեվարը չորս 2500 էջէ բաղկացած ընդարձակ գործ մը է, ուր խօսած են Պոլսոհայերուն լաւագոյն բառերը, տասերները, ասածները, բառնձանները, սովորութիւնները, չուկայիկ լեզուն եւ կանայի խօսքերը, ժողովրդական եւ կրօնական բժշկութիւնը, քերականութիւնը, արարքերի 38 գերեսուն վրայ ընդարձակ ուսումնասիրութիւններ, տասուգաբանական բացատրութիւններ եւ օտար լեզուի բառերու հետ համեմատութիւններ։

Զերթեանի Գաւառաբարբառը որ 16 գաւառականներէն ամենէն երկարաչունչ եւ խնամուած երկն է, կը պարունակէ գաւառներու լատուկ բառերը, խիստ խնամով հաւաքուած եւ շարակարգուած։

Երկրորդ մրցանակի արժանացող երեք գործերէն՝ Սիմոն Դարամտեանի Հայերենի Բառարանը ոսկած է հրատարակելի արդէն պրակ պրակ, ուսան որշուներ է իրր քաջալերութիւն գումար մը լատակցնել, որպէս զի ապագրութիւնը չարունակուի։

Բարդամեանի Գաւառաբարբառը եւ Գարեգեանի Գաւառաբարբառը աշխատուած գործեր են, խնամով եւ խղճմտութեամբ պատրաստուած, մանաւանդ Գարեգեանը, որ բուսաբանական բառերու մասին ամբողջի է։

Իզմիրեանց Յանձնաժողովը իր տեղեկագրին պատրաստութիւնը լանձնած է Տ. Մկրտիչ Հոր։ Յունիս 7ին Հինգշաբթի օր, Ս. Սահակ Մեսրոպի ասնին օրը, մրցանակաբաշխութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ղալաթիոյ Սորբոնդարանին մէջ։

Կեդրոնական վարժարանի ընթացքը Կարգին իրաւագիտութեան բերանացի քննութիւնները կատարուեցան երեկ։ Ներկայ էին Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վահանեան, Ղալաթիոյ քահանաներ, Ազգ. Վարչութեան ատենապետ Տիգրան էֆ. Եւսուփեան եւ ուրիշ հրաւիրեալներ։ Ինչպէս նաեւ խնամակալութեան ասնդամներ եւ ուսուցչական մարմին։ Ընթացաւարարները Օսմ. Օրէնգիւլեանի մասին ուղղուած հարցումներուն պատասխանեցին չատ լաւով կերպով, ու արժանացան ներկաներուն գնահատութեան, որոնք իրենց գոհունակութիւնը լայտնեցին նոյն հիւղին ուսուցիչ՝ ծանօթ փաստաբան Յակոբ էֆ. Յակոբեանի։

—Ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետը անցեալ երեքշաբթի օր Աղեքսանդրիոյ եւ անկէ Թիֆլիզ ուղեւորեր է։

—Թիֆլիզի ազգայիններէն Պ. Սողոմոն Աղեքսանդրեան Բարատեանցը, վերջերս իր մահկանացուն կնքած ըլլալով, 9000 օսմ. ոսկի արժանաթիւ իր մէկ կալուածը կտակեր է քաղաքին երկրորդ արական դիւանագիտարանի՝ բերան տարեկան վարձքի փոխարէն չքաւոր հայ աշակերտներ ընդունելու պայմանաւ։

—Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է նախագահելու Մայր վարժարանին դպրոցական հանդէսին, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ օր վարժարանի պարտէզին մէջ։

—Ռուսաստանի Գաւառ. Ժողովը առաջնեկներ անդամներու ատարգրութեամբ տեղեկագիր մը ղրկած է Պատրիարքարան, իրենց տասնը-ղրկան խնդրի մասին։ Գաւառ. Ժողովը այս տեղեկագրին օրինակները ղրկած է նաեւ Վսեմ. Նորատունկեան եւ Սեպուհ Տէր-Մելիքեան էֆ.ներու, իրր անդամ Բազ. Ժողովոյ, եւ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսի, իրր առենապետ Կրօն. Ժողովոյ։

—Կոստանդնոյսի Ս. Կարապետի բարձրագոյն վարժարանը այս չրջանին ունեցած է 9 չրջանաւարտներ որոնք են. Պ. Պ. Վահան Իսպէլեանեան (Կեսարացի), Սեդրակ Յարդարարեան (Կիւրինցի), Կարապետ Խալիկեան (Կերմիրցի), Մկրտիչ Դաւթեան (Կերմիրցի), Գրիգոր Մինասեան (Կեսարացի), Յորդանան Ապահեան (Կիւրինցի), Յարութիւն Հանէնեան (Կեսարացի), Յակոբ Վենէթիկեան (Մէրտինցի) եւ Յակոբ Իսպէնեան (Կեսարացի)։ Վարժարանին ուսանողներէն 19 տարեկան Կեսարացի ուսանող մը երկու տարի հիւանդագին տառապելէ ետք մեռած է։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՕՏԵՐԱՅԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶՈՅ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 յուլիս.— Հաշտութեան բանակցութեանց լոյսատրութեանը մասին անտարբերութիւն կը տիրէ։ Կարծիքները չատ հակասական են։ Տէյլի Թելեկրաֆ կ'իմանայ թէ բանակցութեանց արդիւնքէն կասկածելու տեղի կայ, քանի որ Նիքոլա կայսրը ուելի պատերազմը շարունակելու կողմն է. պատերազմի կուսակիցները կ'ըսեն թէ բանակը հիմա այն տեսակ պայմաններու մէջ կը գտնուի որ ամէն տեսն կրնայ կարեւոր յարձակողական մը ձեռնարկել լոյսատրութեամբ։ Այդ կուսակցութիւնը Լինիեվիչ զօրավարին լայսատրութեանը կը լենու։ Միւս կողմէ Տէյլի Մէյլ կը հաստատէ թէ Զարը մեծապէս փափաքող է որ հաշտութիւն կնքուի։ Ռուս պատուիրակները ամայս 14ին համայ պիտի ելլեն դէպի Ուսլինկթը։ Պոռսն Ռազէն պաշտօն ունի Պ. Ռուզվելթի լանձնել Նիքոլա Բ.ի ինքնագիր մէկ նամակը։

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՈՔ.— Սախալին կղզիին հարաւային ծայրէն (հանաւորէն Նոթարդ հրանդանը, Բէրուզի նեղուցին մէջ) կը հեռագրեն թէ հոն ճարանական նաւամէջ մը տեսնուեր է, որ դէպ է արեւելք կը լուսանայ։ Այդ նաւաբեկիրը կը բաղկանար 2 դրահաւորներէ, 7 լոմաւորներէ, 4 թնդանօթակիրներէ, 36 թորպիլանաւորներէ եւ 10 փոխադրանաւ։

—Կը ծանուցուի նաեւ թէ ճարանական երկու թորպիլանաւեր Բէրուզի նեղուցին արեւմտեան կողմը կը պահակին։

ԲԵՌԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Լինիեվիչ զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Զարին.— «Յուլիս 7ին ճարանները գրաւեցին Քարոքովքի կայանը (Սախալին կղզին)։ Յուլիս 8ին ճարանական երկու թորպիլաւորներ Սասմանի ծովածոցը մտան եւ կրակ բացին Սուլվիէվքայի ռուսական դիրքին դէմ, Բարոքովքի զօրախումբը թաղուց այդ դիրքը եւ սկսաւ դեպ ի հիւսիս քաշուիլ։ Ճարանական հեծելազօրքերը գրաւեցին Սուլվիէվքան։ Յետոյ ճարանները Քարոքովքի ցամաք հանեցին հետեւակներ, թնդանօթներ ու հեծելներ։»

ԲԱՐԻԶ.— Մանչուրիոյ մէջ յառաջապահի ընդհարումները լսանատեպ են ու սաստիկ։ Հակառակ հեռագիրներու հակասակ, կարելի է ըսել թէ Ռուսերը ամէն կողմէ հա մղուած են։

—Ուսլինկթէն կը հեռագրեն թէ ռուսական նեռարդ դեսպան Բարոնի կամքը Նիւ-Եորքէն ճամայ է դէպ ի Բեռերպուրգ եւ Ռուզվելթ նախագահին ինքնագիր մէկ նամակը կը տանի Նիքոլա կայսրը ուզղուած։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թաքիոյէն առնուած հեռագրի մը նայելով Ճարանի ընդհանուր պատասխանը, հաշտութեան կնքումը դիւրացնելու համար, հրամայեր է իսկոյն գրաւել Սախալինը։ Նաեւ հրաման տուեր է Օեսմա մարշալին օգտուիլ իր թիւի առաւելութենէն՝ ուժգին յարձակողական մը կատարելու եւ անպատճառ յաղթող հանդիսանալու համար։

(Մինչ հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Դիւերսան Հեռագիրներուն մէջ։)

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Ռուվէէ կարդաց ծանուցագրի լայսատրութիւնը՝ զեկուցանող թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը սկզբունքով չի հակառակիր Մարոքի Դեսպանախարհուրդին։ Նախարարապետը լարեց նաեւ.— «Ֆրանսա ու Դերմանիա համաձայնութիւն գտայցուցած են սա կէտերուն վրայ.— Մարոքի ամբողջութիւնը ու անկախութիւնը, տնտեսական ազատութիւն առանց խտրութեան, Մարոքի մէջ Ֆրանսայի կացութեան ճանաչումը եւայլն։ Հետեւարար Ֆրանսա կ'ընդունի մասնակցիլ Դեսպանախարհուրդին։ Պ. Ռուվէէ ընթերցումը շարունակելով լայսատարեց թէ Ֆրանսայի ու Դերմանիոյ մէջ համաձայնութիւնը բաղարակ է։ Երկու երկիրներու միջեւ այնքան բաղձալի համաձայնութիւնը գոյացաւ, առանց դպչելու անշէնս ֆրանսական եւ ֆրանքուսական համաձայնութեանց, որոնք անաղարտ կը մնան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ թագաւորը եւ Աւստրիոյ կայսրը Մարիենպատի մէջ պիտի տեսակցին, օգոստոսին, այն պահուն երբ կաւարտ է. նոյն քաղաքը պիտի գտնուի իր տարեկան դարմանումը կատարելու։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Ռուվէէ չուզեր որ վիճաբանութիւն կատարուի Ֆրանսայի ու Դերմանիոյ միջեւ գոյացած համաձայնութեան վրայ, բայց չարձագրեր Երեսփ. Ժողովին մէջ նորէն վիճաբանութիւն պիտի կատարուի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Մարոքի գործերուն համար Ֆրանսայի ու Դերմանիոյ միջեւ գոյացած համաձայնութիւնը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Դերմանիոյ մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Պոռսն Ֆէեէրվարի Բէլթա վերադարձաւ, Իլլի մէջ կայսր ներկայանալէ եւ կացութեան մասին իր տեղեկագիրը մատուցանելէ ետքը, Պոռսն Ֆէեէրվարի լայսատարեց թէ կայսրը Վիեննա չդարձած որ եւ է արշաւում պիտի լարուի տարին մինչեւ աշուն։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ թագաւորը արդէն սեպտ.ին Պերլին երթալ։

—Կը հերքուի այն լուրը թէ Բարիզի ոստանական դեսպանը հրատարած ըլլայ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Պուլուսիա հանքին մէջ, Պոքումի կողմերը, հրդեհ ծագեցաւ։ Երեսուն հոգի մեռան։

ԲԱՐԻԶ.— Պարսից Շահը յուլիսի վերջերը Բոնթրէքտէվիլէն ճամայ պիտի ելլէ՝ Մարիենպատ երթալու համար։

ԹՈՒՐԻՆՈ.— Սէնէրալնի Թիւնէլին մէկ մասը փլաւ։ Բարեբաստութեամբ մարդու կորուստ չկայ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 27 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց. Օ.Ո.	96	13
Ամէնէն բարձր գին »	96	13
Ամէնէն վար գին »	96	10
Բումէլիի երկաթուղի գոց ֆր.	131	—
Ամէնէն բարձր գին »	131	12
Ամէնէն վար գին »	131	—

ԲԱՆՑՈՒՄ 28 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ Ռ.Կ.	96	16
Բումէլիի երկաթուղի ֆր.	131	15
Շերքէթի խայրիէ	30	—
Օսմանիէ	—	—
Ռէժի	17	10
Օսմ. Պանքա	—	—
Յունական Պանքա	428	—
Տէրքօս	246	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	4	—
Թրամուէյ բաժնեթուղթ	7	55
» ժուիանս	2	70
» պարտատոմսագիր	483	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	512	—
Թրանսվալ	77	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Լիմէթիէն Ա	309	50
» » » Բ	269	—
Լավրիոմ	34	—
Անատոլի երկթ. բաժնեթուղթ	14	12
» » պարտատոմս.	526	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	—	—
» » » չէք »	109	25
Բարիզ » » ֆր.	22	93¾
» » » չէք »	—	—
Պերլին անառկոս չէք մարք	18	69
Վիեննա չէք ֆլոր.	21	94

ԴՐԱՄԱՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց Ղրշ.	87	16
Անգլիական ոսկի »	109	32
Բոլ Իմպերիալ »	90	10
Քրիմից »	51	08
Մէճիտիէ արծաթ »	107	37
Մէճիտիէ «	—	—
Բասպլի Թղթադրամ Օ. Ո.	8	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Յուլիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	90	18
Միացեալ Օսմ. պարտք բաց.	87	75
» » գոց.	87	87
Օսմանեան Պանքա	13	75
Ռուսական 1888–1889	87	75
Հելլենական 5 %	50	50
» Մենաբոլ	52	25
Գուլկարական 1892	101	50
Էժիպտեան իւնիֆիտ	105	25
Ճարոնական %	87	50
Թրանսվալ	3	06
Զերթիրը	1	81
Փոխանակագիր	25	30

ԲԱՐԻԶ, 9 Յուլիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %	99	30
Միաց. Օս. պարտաթ. բաց. Ղշ.	89	07
» » գոց. »	89	20
Օսմ. Կայս. Պանքա ֆր.	595	—
Օսմանիէ »	—	—
Բումէլի երկաթուղի »	132	—
Օսմ. մաքսատուն »	484	—
Օսմ. Ռէժի »	393	—
Բրիսոլիթէ Թիւրք 4 % »	507	—
Քրէտի Լիոնէ գուլբենը կա. »	1091	—
տալական Ռանթ »	105	25
Սպանիական արտաքին »	90	55
Աւստրիական »	100	55
Թրանսվալ »	78	—
Ռուսական 4 % 1901 »	86	50
Զէք Լոնտոնի վրայ »	25	140
Դրամագրղ »	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 9 Յուլիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ ֆր.	240	50
Բումէլի երկաթուղի »	141	50
Օսմ. Ռէժի »	—	—

ՊԵՐԼԻ

ԴԺՈՒՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ
ՍՏԱՄՈՒՍՍՈՒ
Վայրէջնապէս կը բուժուին
ՇԱՆՏՐՈՆԻ «ԿՈՒԹ Տէ ԲՈԼՈՆԻՆՈՎ
Ազդեցիկ բնզդամ
ՍՐՏԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՍՆԵՐ
ՊԱՐԼԻՊԻՆ ԵՒ ԹՈՒՆԶԻՒ
Բարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, եւ բոլոր դեղարանները

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմանեան Կայսերական Պանքայի Բերայի մասնաճիւղը դիւրութիւններ կ'ընծայէ արտթաւղթերու գնման մասին՝ սովորական վճարումներով, որպէս զի փոքր խնայատէրերը կարենան իրենց դրամները դնելով։ Այդ արտթաւղթերը կրնան ըլլալ Բուլղարիոյ երկթաւղթի պարտթաւղթեր, եգիպտական Բրիտ Ցանուրէի պարտթաւղթեր, Օսմանեան Ազգային Պանքային պարտթաւղթեր, Վիլ տը Բարէի մարզի եւ քաղաքի պարտթաւղթեր (զանազան լոտարիութիւններ), մարզի եւ մէկ հինգերորդ մասի Ռումիլիայի եւ Ցանգիրի պարտթաւղթերուն, ֆրանսական Բրիտ Ցանէրի պարտթաւղթեր, եւն.։ Այս դիւրութիւնները կ'ընծայուին Օսմանեան Կայս. Պանքային կողմէ, լանգեռոդին վճարումին փոխարէն արտթաւղթի մէկ քառորդին, օրուան դնով։ Այդ վճարումը կատարուելէ յետոյ լանգեռոդը արտթաւղթերուն տէր կ'ելլայ, որուն ընդունողը կը տրուի իր տեսնով եւ թուանշաններով։ Ցանգեռոդը պիտի մտնուակի վճարանանութեանց եւ կրքոյներու վճարումին։ Արտթաւղթերը իրենց դիւրական պիտի ունենան Օսմանեան Կայսերական Պանքայի մէջ, մինչեւ որ դրամագլուխը եւ տոկոսները վճարուին, Օսմանեան Կայսերական Պանքայի մասնաճիւղը վերու նշանակուած արժեթաւղթերը ունի, ինչպէս նաեւ հասանելի արժեթաւղթեր, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած, որ կրնայ դրամանք ձեռք բերել թէ՛ կանխիկ դրամով եւ թէ ամսական վճարումներով, ինչպէս նշանակուած է վերը։ 5—50

ԵՌԶԱՐԵՐ

ՀԱՍԻՏԻԷ ԱՐՔԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

Ի ՆՊԱՍ Վ.ԻՇԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ
ՏԷՎԻՏԱՍ ՎԱՆԹՈՒԻԼ

Իզմիրի Համիտիէ Արքեստից վարժարանին ինպասա կազմուած 11րդ վիճակահանութեան տոմսերը արդէն չերկարեցուին հանուած են։ Այս վիճակահանութիւնը կը բաղկանայ 20,000 տոմսէէ, որոնց 10,000ը պիտի շահին 7 վիճակահանութիւններու մէջ։—Ամէնէն մեծ պարգեւն է մէկ միլիոն ղրշ., մնացեալներն 20 ղրուշէն.—1,000,00 (!!)

Իւրաքանչիւր վիճակահանութեան առնն մէկ տոմսին դնոնը 4 մէճիտ է՝ տասը ղրշի համար, 2 մէճիտ՝ կէսին համար, 1 մէճիտ մէկ քառորդին համար, եւ կէս մէճիտ՝ մէկ ութերորդին համար։ Չկրնաս պէս կը լանձնարարենք դուռ մարդասիրական նպատակով հաստատուած այս վիճակահանութիւնը, որ օտար վիճակահանութիւններէ շատ աւելի կարեւոր առաւելութիւններ կ'ընծայէ հասարակութեան։

Անշուշտ յորդոր հասարակութիւնը պիտի փութայ դնել տոմսերը քան կարելւոյն շուտով. զի Ա. վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1905 թուականի 15ին։ Ուստի է դիմել Կ. Պոլսոյ մեծ դրամատնատիրութեան մօտ որ է Սէրքէճիի Բիւնիւք-Իսմայիլ փողոցի Տէլիմտաղ Վանթուրա էֆ.ի 8 թիւ գրասենեակը, եւ մասնաճիւղը Պոլիս, Պալըքգաղ, Նէվէշէիր խանը, Վանթուրա էֆ.ի 126 թիւ գրասենեակը եւ Պոլսոյ եւ Դուրքիոյ բոլոր լուսաւորչական խանութները։ 9—15

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ. 1905 մարտ 1 (Ն.Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ—ԷՐԼԷՅԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 622

Կայարան		Ապր.և Ամբ. Առաւ.
Գոնիա	մկն.	11 —
Գալին խան		11 31
Զուսմոս		12 15
Աբրդ Էօրէն		12 43
Մանասուն		1 12
Դաբման	ժմ.	1 43
	մկն.	1 58
Սիւրօվա		2 24
Այրանէր-Տէրպէնտ		3 14
Ալտա		3 50
Էրէյլի	ժմ.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմ.	երեկ.	4 50

ԴԱՐՁ 621

Կայարան		Ապր.և Ամբ. Իրկն.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
	ժմ.	5 23
Էրէյլի	մկն.	7 20
Ալտա		7 47
Այրանէր-Տէրպէնտ		8 31
Սիւրօվա		9 13
Դաբման	ժմ.	9 37
	մկն.	9 52
Մանասուն		10 25
Աբրդ Էօրէն		10 54
Զուսմոս		11 30
Գալին խան		12 6
Գոնիա ժմ.	երեկ.	12 35

COMPAGNIE RUSSE D'ASSURANCES — ROSSIA — ROSSIA

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅՍԿՍՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ՌԷՊԷՏԱՅԻ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցի խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Պահպանութեան դումար	142,585,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրին ու տոկոս	56,585,800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Պարտեան խան, Վոյվոտա, Գալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ՀԻՐՄԻՆՋ 11 15—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օնեսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Զոզօ	1011	Մալմօ	72⁴	Բոզարիա	138
Ալէքզ	3607	Գոնկո	1906	Կրոտոս	1695	Մարէնկո	2273	Սաչֆա	1113
Անեէլ	1541	Գոբսա	893	Հիրօ	775	Մարդելլա	3709	Ֆիրօռ	1735
Արիսոքս	2277	Տիտա	4311	Հիսարլիկ	1581	Մէրքատոր	3557	Սիլվիա	1193
Գասանս	1822	Տամիկա	987	Հիսաու	3730	Միլօ	1057	Սրէրա	1303
Գորտոնիս	1264	Տնէրբ	1888	Հորաֆիզ	3600	Մոնդէպելլա	1735	Թասսոս	1323
Գրաւօ	1076	Տրաքտ	1713	Հեմլէր	595	Մուրիլլա	2419	Թ. Ուիլսոն	1546
Գլինոս	841	Տինամա	504	Իսակ	2354	Ներոն	1033	Թորբա	3827
Գրիֆիթս	4481	Քալբ	2464	Իտանոս	5540	Օնոր	4100	Թոլէտո	1470
Գէլբա	1371	Լիտորատա	1520	Զբունս	1080	Օնտարիոս	4086	Տորրիսա	487
Դուլիտաս	1337	Բրազօ	1841	Գէնս	1053	Օրլանտա	1535	Ուրպինոս	2429
Դամէզ	1244	Ֆիտա	954	Գուլիոս	2307	Բանէրմա	1637	Վասքա	1914
Դոզզ	1094	Ֆինլանտ	1828	Գուվնս	1700	Բոլա	510	Զոլտ	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինիս	849	Լէս	1853	Բրաւնս	1229	Վրիթուրն.	2296
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4583	Լէբանոս	2273	Ռիսթլաս	1663	Եէտա	1350
Գիթս	2697	Գարիլէս	3060	Լիվորնոս	1643	Բոլտ	1615	Զէրտ	1300
Գուլրաս	4235	Գիկանս	1243	Լուէզոս	3191	ոմէս	1789		

Ընդհանուր վճարագրով հալեն հոս հասած են։

Ալէքիս շոգենաւը, նաւապետ Հիլ։

Վալկս շոգենաւը, նաւապետ Հօրնէէսպլ։

Ընդհանուր վճարագրով հալեն հոս կը սպասուի։

Ալեքիս շոգենաւը, նաւապետ Բլիսրտ, ամսոյս 26ին։

Դիմել առ Գարծակալս Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՍՕՆ

Թիւ. 22—24, Գիւլիւք Մէլէթ խան, Գալաթիա 10 38—50

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տրախմի

ՍԱՐՈՒՑԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒՆԵՐ
ԲԱԺՆԵՐՈՒԹԵՐՈՎ,
ԵՒ ԳԱՐՏՍԹՈՒԹԵՐՈՎ.

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սապա—Պ. Է. Տրեօ՝ պատուակալ նախագահ Պ. Ժան Բեսմաքոլու՝ նախագահ, Պ. Էրիկ Ֆռանկիաֆա՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Պօքսաք. Նարտ. Նորուլս, Մաձաս, Է. Էմպրիքոս, Ա. Լամպրիճնուսի, Լ. Զարիֆի՝ անդամ։

Կեդրոնական տնօրէնութիւնը կը գտնուի Աթէնք։ Սուփրի փողոց, թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Ալեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պիրէան, Վալոս, Սուրիա, Բաթում, Բանիա, Բոլսոնա, Գրեթէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխանակութիւններ՝ հաւաքագրեալ ու արժեթաւղթերու եւ իրեղէններու փոխարէն, դրամադրել, փոխառնակցիներ հրատարակ հանել, չեկեր, վարկագիրներ եւ հանգրաքական հրամանով վճարումներ Ցանկացողներ, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ, հաշուարկութիւններ, արժեթաւղթերու, ինչպէս Ցանկացողներ Ազգային Պանքային, Թրքական, Բրէտի Ֆոնսիէ Լիմիթէտէ, Վիլ տը Բարէի, Վիլ տը Պրեսէլի, Բրէտի Ֆոնսիէ տը Ֆրանսի արժեթաւղթերուն, կոնթէկ կամ մասնակի վճարումներով։

Ուսանող տուած դրամի տոկոսներ

Ուղղակի ուսին դրամ քաշել	3 %
Վեց ամսուան համար	3 ½
Մէկ » »	4 —
Երկու » եւ աւելի համար	5 —

22—50 Տեղեկութիւն

ՊԷԼ ՍՕԳՈՒՊԼԸՐԸՆԸ

ԹԷՏԱՎԻՒ ԳԱԹԻՍԻ

Տաքթոր Էվլիանոսի Էվլօրատ ինքնաթիռի ոսն սէլեռնոքներու թրպոռ էէնի մուլֆիզելիւրը ելաւ իթմիշ օլմուլա մամանլէյն ասխիւն միաելի վէ պէսոբէքլերի իդնոճ իսէնէք աղբր իլտելար վերմէքտիզն պիր հաքթա զարֆէնտա պէլ սօղուզլուզընը գաթիէն թէտավի իսէր. Թէրեսիա իսէնլերէն իւէրթը թէտավի խասթալէզ քամիէն միւնամէֆի օլաուգտան ասնտա պլէրէր։

Դուլէթ եէնի վէ Էվլէրատա թաթիդ օլէնան ասն ուսաալ իլե ֆրէնկի խասթալէզընը մուլֆիզելէրէ եկաե թամ իլե թէտավի իսէր. հեր կիւն ատաթ ակօրթէն օնա գնատար կոտթատտա, Սանդզնելարտա, Գարգաչ Օֆելիին գարշուսընտա լամպանը տիւքանընդն իւզերինէ 97 նամէրօլը քէնտի թէտավիխանէսինէ պուլունուր։ 15—40

ՓԻՆԱՐՏ CO & D

ԷՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ցրէ ամիսը երեւան սկսում կը բանին Լիվերպուլի եւ Արեւելից միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ինդրանիա	12900	Մելամիա	559
Տարտանիա	18900	Թանգանիկա	4341
Լուսիտանիա	12950	Վեզուվ	3226
բասանիա	12950	Բաղդատ	2945
Սուրիանիա	8545	Թիբրիս	2936
Տանգրիա	8126	Սիրիա	2835
Ինդուսիա	8120	Սամարիա	2552
Սիցիլիա	7822	Ալիբերտ	2187
Ուսնանի	7269	Տեղերուսի	1100

Դիմել առ ՀՈԼԻ և. ՍԻԿԸՐ
14—50 Joly et Seagor

Մէլմանէիլի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա։ Բարտ Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՖԼԻՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող օրգ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրգինիան	10500	Ֆլորիդան	3500
Հանսատիկան	10500	Ֆրիսլանդ	3500
Ֆինլանդիան	10500	Ֆրանսիան	3500
Լանքասթրիան	9000	Ֆլանդրիան	3500
Գերմանիան	9000	Ամերիկան	3500
Բ. լանդիան	8000	Անգլիան	3500
Ֆրիսլանդ	8000	Գլասգոյի	250
Հանսատիկան	8000	Լէդիան	200
Գերմանիան	8000	Մինհոտ	900
Ֆինլանդիան	3700	Ֆրանսիա	800
Վալտէնիան	3700	Լիսբոն	8
Ֆլանդրիան	3700		
Ֆրանսիան	3500		

Ապրանքի ապահովագրութիւն կրնայ ընդունուիլ ոչ միայն փոխադրելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար թէ նոր հրամանագրի գալիքը չարձանագրուելու ժամանակն ալ։ ժամ տուած։

Աւելի տեղեկութիւնաց համար դիմել

ԷՆՊԷՍ ԼԷՅԼԱՆԴԻՆ

Գալաթիա, քարտէզին վրայ։

13 27—50 մանրամասն հին տեղը

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օրգեցաւ։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բոսանէզ	300	Թիպս	2500
Անիա	3000	Նէրպիս	2400
Թէլպրը	3000	Օսա բիս	2250
Քանարուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	20000
Օս անլի	3000	Կասբրնի	1500
Մագիտ. իս	2500	Գիլէտ	1500

Դիմել առ Ժ.Վ. ՈՒԻԹՈՎ եւ ԸՆԿ.
Ուրթալ խան
ՇԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 7—50 13 Շէմս Սդրիդ Լիվերբուլ

Աբրահամեր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵՍԸ

Կայսերական հրամանով արտօնեալ սիկարի թուղթի վճարման մասնաւոր Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկարի թուղթեր ամէն մէկ առարի վրայ նշանակուած թրքական վիճակահանութեան (Արեւելեան Երկաթուղւոյ) թիւեր. այս թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երբեւ տարեշրջան մը առղի պիտի ունենայ եւ պիտի շահին հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ	պիտի	շահի	Ա	թիւ	շահողը	1	մէճ	դահեկան 10000
1	»	»	»	Բ	»	»	1	»	» 1000
2	»	»	»	Գ	»	»	2	»	» 500 »
6	»	»	»	Դ	»	»	6	»	» 300 »
12	»	»	»	Ե	»	»	12	»	» 100 »
28	»	»	»	Զ	»	»	28	»	» 50 »
850	»	»	»	Է	»	»	850	»	» 10 »

900 թիւեր պիտի շահին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան։

Ուշադրութիւն. սիկարի թուղթի տարեր ունին թիւ մը եւ թուական որ վիճակահանութեան կիրառ մասնակցելու համար։

Մեր սիկարի թուղթը Վիէննա կայսերական դպրոցը անուղղակի եղած եւ հաստատած է ամենաշահեկան տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը։

Ուրեմն գնեցէք մեր թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տարը 100 երես միւնոյն ժամանակ պիտի տանի ոսկի դահեկան 10,000։

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ շահողը սիկարի թուղթի տարեր շահող թիւով ներկայանայ Սալոնիք՝ Սալոնիքի պանքան։ Կ. Պոլիս, Սալոնիքի պանքան։ Իզմիր. Աթանասիւլա եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ առղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ 47—104

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1841 ԻՆ

ԿԸ ԴՈՐՄԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇԵՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութիւնեն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԷՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղւոյ Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.

Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԷ ՖԼԷՒՐ, Դրամատղանդէք Ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.

Մ. ԿՈՍՄՍ ՏԷ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին դատաւոր.
Մ. Օ. ՄԱՁԷՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բասաժ Քաֆէրճիօղլը

Ընկերութեան վերայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.
ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ֆնֆիլին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։ 24—50

CIE RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՅԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուայ երթեւեկութիւններ

Յունիս

Գշ. 28]11 Իզմիր, Պիրէան, Ադրիատիք, միջօրէին առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բարսմա եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ։

Գշ. 28]11 Իզմիր, Սիրոս, Սամոս, Օրաս Բարտասնա, Տրապիզոն, Բիզէ, Պաթում. միջերեն առաջ ժամը 10ին։

Գշ. 29]12 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։

Եշ. 30]13 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Արիմ-Կավկաս, Արիմ-Ազով Օտեսա-Բէրճան, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիշերը չոգենաւերին հետ։

Եշ. 30]13 Պուրգաս, Վարնա, Օտեսա. երեկոյեան ժամը 4ին։

Ուր. 1]14 Տարսէլ, Միթիլիմ, Իզմիր, Քրիտ Քրիպոլի, Պերամ, Սամֆա, Բա-Սամ, Ադրիատիք. երեկոյեան ժամը 4ին։

Շբ. 2]15 Օտեսա երեկոյեան ժամը 4ին։ 45—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆՆԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԾԱԾԱՆՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Յունիս 11ին Սիրոսի, Մարսիլիոյ։
» 17ին Իզմիրի, Անոս. եղբարց։
» 10ին Պրասա, Անվէրսէն։

ԾԱԾԱՆՈՒԱԾ

Յունիս 12ին Սիրոսի, Սամսոն, Տրապիզոնս Նովորոսիք։
» 18ին Իզմիրի, ուղ. Մարսիլիա։
» 11ին Պրասա, Կալաց, Բարսելի։

Ա. դասի Բարդի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բարդի » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »

Տեղեկութիւնաց համար դիմել Գարծակալին՝ Թօքմանեանի տարածին մէջ։
15 34—50 Ի. ԴԷՊՈՒԼ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախմբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) տարաբ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇՏ ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 44 խառն Առաւ.	Կառ. Թ. 46 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 41 խառն Առաւ.	Կառ. Թ. 43 խառն Իրկն.
ժ. Վ.	ժ. Վ.			ժ. Վ.	ժ. Վ.
11 15	7 58	մկն.	Գարաքէոյ Կամբր	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմն.		3 32	11 55
12 —	8 30	մկն.	Հայասար Փաչա	3 22	11 21
1 5	9 38	ժմն.		2 13	10 12
1 19	9 52	մկն.	Բէնտիք	2 —	9 52
1 41	10 17	»	Թուզլա	1 40	9 30
2 3	10 42	»	Կէյկպէ	1 18	9 9
2 27	11 4	»	Տիլ Իսքէլէսի	12 48	8 35
2 39	11 15	»	Թավշանճիլ	12 34	8 24
3 —	11 35	»	Հէրեքէ	12 23	8 12
3 21	11 56	»	Սարբմնա	11 56	7 43
3 35	12 9	»	Թիւխիւն Զիֆթիւք	11 44	7 30
3 47	12 23	»	Տէրինէէ	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմն.		11 15	7 3
4 21	— —	մկն.	Իզմիտ	— —	6 38
5 1		»	Գէօյիւք-Տէրպէնտ		6 2
5 34		»	Սապանճա		5 32
6 1		»	Հասիսիկ		5 14
6 48		»	Կէյզէ		4 18
7 14		»	Ադ-Հիսար		3 52
7 49		»	Մէքէճէ		3 23
8 19		»	Լէփքէ		2 49
8 57		»	Վէզիր-Խան		2 11
9 10		ժմն.			1 30
9 55		մկն.	Պիլէճիք		1 20
1 5		»	Քարաքէոյ		12 30
1 49		»	Գէոզիւք		11 54
2 42		»	Ին էօնիւ		11 17
1 9		»	Զուքուր Հիսար		10 44
1 44		ժմն.	Էսկի Շէհիր	մկն.	10 5
էրկն.					ա.ա.

ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՈՂ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.	
ժ.	Վ.			ժ.	Վ.
10	25	մկն.	Էսկի-Շէհիր	1	25
11	7	»	Եկեղեցի Քիւրեղ	12	45
12	5	»	Սարգենց Բանար	12	3
12	59	»	Այսիուն	11	7
1	41	»	Զէքիրլեր	10	23
2	41	»	Տեօյեր	9	35
3	10	»	Իսկանիլ	8	50
3	34	»	Համամ	8	23
3	44	»	Կապիկեոյ Համամ	8	14
4	31	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	7	43
5	11	»	Գեօյիւք Զուլանար	6	50
6	6	»	Ջայ	6	3
6	51	»	Իսկիզլու	5	10
7	15	»	Սարիան	4	45
7	46	»	Ադ չէկիր	4	23
8	18	»	Աղարի քեոյ	3	43
9	—	»	Զամանչիք քեոյ	3	5
9	38	»	Իրկին	2	33
10	25	»	Դարաքի-Խանը	1	39
11	20	»	Գէրայ-Իրկի	12	57
11	52	»	Մէյսան	12	17
12	52	»	Բանարգա-Պազը	11	12
1	30	ժմ.	Գոնիա	10	30
էրկն.				ա.ա.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԼՆԿԵՒՐԻՆԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՈՂ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.	
ժ.	Վ.			ժ.	Վ.
12	—	մկն.	Էսկի Շէհիր	10	—
12	44	»	Ադ Գանաք	9	18
1	24	»	Ալիսիւ Քէօյ	8	46
2	4	»	Գեյլիք Աֆաբ	7	58
3	9	»	Սարիքէյ	7	1
3	55	»	Գիլէր	6	4
4	35	»	Սասիլէր	5	27
5	9	»	Գեյլիք Քէօփրիւ	5	—
6	3	»	Բալաթիկ	4	16
7	21	»	Մալի Քէօյ	2	49
8	15	»	Սենճան Քէօյ	1	47
9	—	ժմ.	Էնկիւրիւ	մկն. 1	—
էրկն.				ա.ա.	

ԵԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ԳԼՕԹԱՀԵՍ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 322 խառն Առաւ.	Կառ. Թ. 324 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 321 խառն Առաւ.	Կառ. Թ. 323 խառն Իրկն.
ժ. Վ.	ժ. Վ.			ժ. Վ.	ժ. Վ.
1 5	11 15	մկն.	Ալասունա ժմ.	12 30	10 35
1 26	11 35	ժմ.	Գեօթանա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՅԱ-ԲԱՁԱՐ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 426 խառն Առաւ.	Կառ. Թ. 425 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 425 խառն Առաւ.	Կառ. Թ. 425 խառն Իրկն.
ժ. Վ.	ժ. Վ.			ժ. Վ.	ժ. Վ.
6 16		մկն.	Ատա-Պազար ժմ.	4 54	
6 24		ժմ.	Համիտիէ մկն.	4 36	

50—50